

DZIENNIK URZĘDOWY MINISTERSTWA OŚWIATY

Warszawa, 20 marca 1964

Nr 3

Poz. 21-24

T R E Ś C

21. ZARZĄDZENIE MINISTRA OŚWIATY z dnia 16 III 1964 r. w sprawie organizacji roku szkolnego 1964/65.
22. OBWIESZCZENIA SĄDOWE.

23. ZAGUBIONE ŚWIADECTWA SZKOLNE.
24. UNIEWAŻNIONE PIECZĘCIE URZĘDOWE.

21

ZARZĄDZENIE MINISTRA OŚWIATY

z dnia 16 marca 1964 r. (Nr GM1-663/64)

w sprawie organizacji roku szkolnego 1964/65

§ 1. Organizację roku szkolnego 1964/65 w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych podległych Ministrowi Oświaty normuje instrukcja, stanowiąca załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Ilekroć w instrukcji jest mowa o szkołach bez bliższego określenia, należy przez to rozumieć szkoły i inne placówki oświatowo-wychowawcze.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Oświaty: **W. Tułodziecki**

Załącznik do zarządzenia Ministra Oświaty z dnia 16 marca 1964 r. (Nr GM1-663/64)

INSTRUKCJA

w sprawie organizacji roku szkolnego 1964/65

I. ZAŁOŻENIA I KIERUNKI PRACY DYDAKTYCZNO-WYCHOWAWCZEJ SZKÓŁ

Rok szkolny 1964/65 stanowić będzie dalszy etap realizacji reformy szkolnej, której zakres i treść zostały określone w uchwałach VII Plenu KC PZPR i ustawie o rozwoju systemu oświaty i wychowania.

Nowy rok szkolny przypada na okres wzmoczonego wysiłku całego społeczeństwa nad wykonaniem wzrastających zadań we wszystkich dziedzinach naszego życia, w tym również w zakresie oświaty i wychowania. Podstawowym zadaniem szkół jest kształtowanie świadomości ideowo-moralnej i postawy społeczno-politycznej dzieci i młodzieży oraz dalsza poprawa poziomu i sprawności nauczania.

Praca nauczycieli i wychowawców, kierowników i dyrektorów szkół w roku szkolnym 1964/65 powinna się koncentrować na:

- kształtowaniu socjalistycznej świadomości dzieci i młodzieży,
- budzeniu zainteresowań poznawczych, szacunku dla wiedzy; wskazywaniu związku wiedzy z działaniem praktycznym;
- rozwijaniu zamiłowania do pracy i poszanowania jej wytworów, wdrażaniu do sprawnego i sumiennego wykonywania obowiązków;
- kształtowaniu umiejętności współżycia i współdziałania w zespole, postawy aktywnego zaangażowania społecznego oraz budzeniu zainteresowania politycznymi, gospodarczymi i kulturalnymi problemami najbliższego środowiska, kraju i świata.

Realizacja zadań w zakresie socjalistycznego wychowania dzieci i młodzieży wymaga pełnego wykorzystania treści wychowawczych i światopoglądowych, moralnych i ideowo-politycznych zawartych w programach nauczania. W szerokim zakresie uwzględniają je nowe programy nauczania

8-klasowej szkoły podstawowej oraz programy liceum ogólnokształcącego i szkół zawodowych, które od nowego roku szkolnego będą obowiązywały do czasu wprowadzenia do tych szkół nowych programów nauczania. Nowe i skorygowane programy nauczania, dzięki właściwemu doborowi treści, sprzyjać powinny rozszerzeniu i pogłębieniu pracy dydaktycznej i ideowo-wychowawczej szkoły.

Nowy rok szkolny powinien przynieść dalszy postęp w zakresie poprawy wyników nauczania i wychowania, podniesienie sprawności kształcenia we wszystkich rodzajach szkół oraz lepszego przygotowania młodzieży do dalszej nauki i pracy.

Poprawa wyników nauczania i wychowania wymaga stalego uzupełniania wyposażenia szkół w pomoce naukowe i zapewnienia należytego ich wykorzystania, organizowania nowych pracowni, szerszego stosowania środków audio-wizualnych; doskonalenia oraz unowocześnienia metod pracy pedagogicznej, sprzyjających rozwojowi samodzielnego myślenia i działania uczniów.

Szczególną uwagę zwrócić należy na poprawę organizacji procesu dydaktyczno-wychowawczego i wyników nauczania w zakresie języka polskiego i matematyki we wszystkich typach szkół.

Wydziały oświaty i kultury, kuratoria okręgów szkolnych oraz ośrodki metodyczne powinny okazać nauczycielom możliwie największą pomoc w doskonaleniu metod pracy dydaktyczno-wychowawczej i podnoszeniu poziomu ideowo-politycznego.

Wśród ogółu nauczycieli należy pogłębić znajomość i zrozumienie:

- problematyki XIII Plenum KC PZPR oraz wynikających z niej wskazań dla pracy dydaktyczno-wychowawczej;
- wiedzy o przemianach politycznych, ekonomicznych, społecznych i kulturalnych zachodzących w kraju i środowisku szkoły;
- metod nauczania opartych na dorobku naukowym współczesnej psychologii i socjalistycznej pedagogiki.

Rozszerzeniu i pogłębieniu pracy ideowo-wychowawczej szkoły sprzyjać będzie problematyka XX-lecia PRL; zaleca się wykorzystanie w tym celu treści wychowawczych zawartych w programach nauczania.

Uczniowie powinni dokładnie poznać osiągnięcia polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturalne Polski Ludowej. W związku z tym należy udostępnić młodzieży publikacje poświęcone tematyce zwyciężonych wojennych, pierwszych lat odbudowy i dalszemu wszechstronnemu rozwojowi budownictwa socjalistycznego.

W realizacji tematyki XX-lecia PRL, w zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych, należy uwzględnić:

- spotkania z byłymi działaczami PPR, ZWM, z uczestnikami walk o wyzwolenie narodowe i społeczne,
- wycieczki do miejsc historycznych wydarzeń i walk oraz roztoczenie stałej opieki nad pomnikami walki i męczeństwa,
- wycieczki na wystawy związane z XX-leciem,
- sporządzanie tablic, wykresów, map, albumów i gazetek, ilustrujących walki o wyzwolenie i rozwój budownictwa socjalistycznego w Polsce,
- wystawę dorobku szkoły,
- organizowanie poranków, wieczornic, konkursów recytatorskich i czytelniczych.

Rzetelna wiedza o przebytej drodze budownictwa socjalistycznego i jego perspektywach ułatwi młodzieży:

- pogłębienie uczuć patriotyzmu i dumy z osiągnięć Polski Ludowej; kształtowanie poczucia więzi z partią i klasą robotniczą; braterskiej więzi ze Związkiem Radzieckim i całym obozem socjalistycznym,

— ukształtowanie przekonania, że sumienna praca i troska o własność społeczną są warunkiem wzrostu dobrobytu i podstawowym obowiązkiem obywatelskim.

Szkoła, jako zasadnicze ogniwo w kształtowaniu świadomości społeczeństwa socjalistycznego, powinna przygotować młodzież do aktywnej działalności społecznej. W trosce o rozszerzenie i pogłębienie pracy ideowo-wychowawczej wśród dzieci i młodzieży szkolnej, o dalsze rozszerzenie wpływu organizacji młodzieżowych na ideowo-polityczne wychowanie młodego pokolenia, należy udzielać wszechstronnej pomocy działającym na terenie szkoły: ZHP, ZMS, ZMW.

Szczególną wartość wychowawczą mają prace społecznie użyteczne, pozostawiające trwałe ślady w szkole i środowisku, jak: budowa placów gier, zabaw i boisk szkolnych, zadrzewienie otoczenia szkoły, organizowanie wzorowych działek szkolnych itp. Prace społecznie użyteczne powinny być prowadzone w czasie wolnym od zajęć lekcyjnych.

W wykonaniu zadań ideowo-wychowawczych szkoły niezbędna jest pomoc komitetów rodzicielskich i opiekuńczych. Ich podstawowym zadaniem powinno być:

— włączenie jak największej liczby rodziców do współpracy ze szkołą dla jak najlepszego wykonania zadań związanych z wprowadzeniem w życie reformy szkolnej;

— pozyskanie rodziców do udziału w pracy ideowo-wychowawczej i dydaktycznej szczególnie na tych odcinkach, które przyczyniają się do ukształtowania ideowej postawy młodzieży i właściwego stosunku do środowiska oraz decydują o rozwoju działalności społecznej młodzieży;

— aktywny udział rodziców w organizowaniu wolnego czasu dzieci i młodzieży, w stwarzaniu jej warunków kulturalnego wypoczynku;

— rozwinięcie różnych form pomocy materialnej dzieciom, które takiej pomocy potrzebują;

— kontynuowanie wysiłków dla polepszenia bazy materialnej szkoły, gromadzenia pomocy naukowych, unowocześnienia środków nauczania;

— kontynuowanie i rozszerzanie informacyjnej i uświadamiającej pracy z ogółem rodziców („pedagogizacja rodziców”).

Całokształt pracy dydaktyczno-wychowawczej w roku szkolnym 1964/65 powinien wpłynąć na kształtowanie właściwego stosunku uczniów do nauki i obowiązków społecznych oraz na pogłębienie oddziaływania ideowo-wychowawczego szkoły.

II. TREŚĆ I ORGANIZACJA PRACY DYDAKTYCZNO-WYCHOWAWCZEJ SZKÓŁ

1. Szkoły podstawowe

1) Wskazania programowe

a. W roku szkolnym 1964/65 w klasach I—VI obowiązuje program nauczania 8-klasowej szkoły podstawowej, który został wydany jako osobna publikacja*).

W szkołach, które w roku szkolnym 1964/65 za zgodą kuratorium rozpoczną nadobowiązkową naukę języka zachodnioeuropejskiego w klasie VI, obowiązuje dla tego przedmiotu nowy program, który zostanie wydrukowany w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Oświaty.

b. W klasie VII obowiązuje program dotychczasowy z następującymi zmianami:

— w doborze lektury z języka polskiego oraz w stosowaniu repertuaru pieśni obowiązuje zarządzenie Ministra Oświaty z dnia 30 stycznia 1964 r. (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr 2, poz. 14),

— w nauce historii obowiązuje stosowanie materiału nauczania podanego w załączniku do niniejszej instrukcji.

c. W klasie VII, przy kontynuowaniu nauki jednego z języków zachodnioeuropejskich, obowiązuje stosowanie programu dotychczasowego.

d. W szkołach z niepolskim językiem nauczania obowiązuje ponadto:

— w klasach I—VI nowy program nauczania języka ojczystego;

* Ministerstwo Oświaty: Program nauczania 8-klasowej szkoły podstawowej (tymczasowy), Warszawa 1963, PZWS.

— w klasach II—VII nowa instrukcja programowa w zakresie języka polskiego.

Wymieniony program i instrukcja zostaną przesłane zainteresowanym szkołom oddzielnie.

2) Plany nauczania

W roku szkolnym 1964/65, zgodnie z planem realizacji reformy szkolnej, będzie wprowadzony nowy plan i program nauczania w klasie VI. W związku z tym w roku szkolnym 1964/65 będą obowiązywać w szkołach podstawowych następujące plany nauczania:

Szkoła o 7 i więcej nauczycielach

Przedmiot	Klasa						
	I	II	III	IV	V	VI	VII
Język polski	8	10	9	9	7	7	6
Język rosyjski	—	—	—	—	3	3	3
Historia	—	—	—	—	2	2	2/3
Wiadomości o przyrodzie	—	—	2	2	2	—	—
Biologia	—	—	—	—	—	2	2
Geografia	—	—	—	2	2	2	3/2
Matematyka	5	6	6	6	6	6	5
Fizyka	—	—	—	—	—	2	3
Chemia	—	—	—	—	—	—	2
Zajęcia praktyczno-techniczne	} 2	} 2	2	2	2	2	2
Wychowanie plastyczne			1	1	1	1	1
Wychowanie muzyczne			1	1	1	1	1
Wychowanie fizyczne			2	2	2	2	2
Razem	18	21	23	25	28	30	32
Do dyspozycji wychowawcy klasy	—	—	—	—	1	1	1
Ogółem godzin ucznia	18	21	23	25	29	31	33

Godzin nauczycielskich 180

W szkołach o 7 i więcej nauczycielach można dla uczniów klas V, VI i VII, mających słuch muzyczny i wybranych przez nauczyciela śpiewu, organizować chór szkolny oraz zespół muzyczny, przeznaczając na to łącznie do 4 godzin tygodniowo na szkołę (2 godz. + 2 godz. tyg.). Ponadto, dla uczniów tych szkół i klas może być organizowane przysposobienie sportowe w wymiarze 2 godzin tygodniowo dla całej szkoły.

W szkołach, w których są odpowiednio zorganizowane i wyposażone pracownie można podwyższyć wymiar godzin zajęć praktyczno-technicznych w klasach V i VI do 3 godzin tygodniowo.

Szkoła o 5 nauczycielach

Przedmiot	Klasa						
	I	II	III	IV	V	VI	VII
Język polski	8	8	8	9	7	7	6
Język rosyjski	—	—	—	—	3	3	3
Historia	—	—	—	—	2	2	2/3
Wiadomości o przyrodzie	—	—	2	2	2	—	—
Biologia	—	—	—	—	—	2	2
Geografia	—	—	—	2	2	2	3/2
Matematyka	5	5	5	6	6	6	5
Fizyka	—	—	—	—	—	2	3
Chemia	—	—	—	—	—	—	2
Zajęcia praktyczno-techniczne	} 2	} 2	2	2	2	2	2
Wychowanie plastyczne			1	1	1	1	
Wychowanie muzyczne			1	1	1	1	
Wychowanie fizyczne			1	2	2	2	
Razem	17	18	20	25	28	30	32
Do dyspozycji wychowawcy klasy	—	—	—	—	1	1	1
Ogółem godzin ucznia	17	18	20	25	29	31	33

Godzin nauczycielskich 156

Szkoła o 4 nauczycielach

Przedmiot	Klasa						
	I	II	III	IV + V	VI + VII		
Język polski	8	9	9	(4)+5+(2)	(1)+5+(1)		
Język rosyjski	—	—	—	— (3)	3		
Historia	—	—	—	— (2)	(1)+1+(1/2)		
Wiadomości o przyrodzie	—	—	2	(1)+1+(1)	—		
Biologia	—	—	—	—	2		
Geografia	—	—	—	(1)+1+(1)	(2) — (3/2)		
Matematyka	5	6	6	(1)+5+(1)	(2)+4+(1)		
Fizyka	—	—	—	—	(1)+1+(2)		
Chemia	—	—	—	—	— (2)		
Zajęcia praktyczno-techniczne	2	1		1		1	
Wychowanie plastyczne		1		1		1	
Wychowanie muzyczne		1	1	1		1	
Wychowanie fizyczne		1	1	2		2	
Razem		17	19	21	24 27	28	31
Do dyspozycji wychowawcy klasy	—	—	—	— (1)	1		
Ogółem godzin ucznia	17	19	21	24 28	29	32	
Godzin nauczycielskich	127						

W szkołach, w których liczba uczniów w klasach II i III jest mniejsza niż w klasach IV i V lub VI i VII, należy zastosować w klasach II i III plan nauczania szkoły o 2 nauczycielach z klasami I—IV. Uzyskane w ten sposób godziny nauczycielskie należy przeznaczyć na osobne nauczanie w klasach IV i V lub VI i VII z tym, że ogólny wymiar godzin nauczycielskich nie może przekroczyć 127 godzin w tygodniu.

Szkoły, które ze względu na warunki lokalowe stosowały w roku szkolnym 1963/64 plan nauczania szkoły o 4 nauczycielach — wariant A, mogą w szczególnie uzasadnionych przypadkach i za zgodą wydziału oświaty i kultury stosować go również w roku szkolnym 1964/65.

Szkoła o 3 nauczycielach z klasami I—VII

Przedmiot	Klasa						
	I	II + III	IV + V	VI + VII			
Język polski	8	8	2+7	(2)+4+(1)			
Język rosyjski	—	—	—(3)	3			
Historia	—	—	—2	2+(1)			
Wiadomości o przyrodzie	—	—(2)	2	—			
Biologia	—	—	—	2			
Geografia	—	—	2	2			
Matematyka	5	6	6	(1)+5			
Fizyka	—	—	—	2+(1)			
Chemia	—	—	—	— (2)			
Zajęcia praktyczno-techniczne	2	2	2	1			
Wychowanie plastyczne		1	1	1	1		
Wychowanie muzyczne		1	1	1	1		
Wychowanie fizyczne		1	1	1	1		
Razem	17	18 20	24 27	27	29		
Do dyspozycji wychowawcy klasy	—	—	— 1	1			
Ogółem godzin ucznia	17	18 20	24 28	28	30		
Godzin nauczycielskich	98						

U w a g a: Dwie godziny nauki historii w klasie V odbywa się wspólnie z 2 godz. języka polskiego w klasie IV. W szkołach o 3 nauczycielach z klasami I—VI obowiązuje

w klasach I—V plan nauczania szkoły o 3 nauczycielach z klasami I—VII, a w klasie VI — zasadniczy plan nauczania.

Szkoła o 3 nauczycielach z klasami I—V

Przedmiot	Klasa					
	I	II + III	IV	V		
Język polski	8	8	9	7		
Język rosyjski	—	—	—	3		
Historia	—	—	—	2		
Wiadomości o przyrodzie	—	—(2)	2	2		
Biologia	—	—	—	—		
Geografia	—	—	2	2		
Matematyka	5	6	6	6		
Fizyka	—	—	—	—		
Chemia	—	—	—	—		
Zajęcia praktyczno-techniczne	2	2	2	1		
Wychowanie plastyczne					1	1
Wychowanie muzyczne					1	1
Wychowanie fizyczne					1	1
Razem	17	18 20	24	27		
Do dyspozycji wychowawcy klasy	—	—	—	1		
Ogółem godzin ucznia	17	18 20	24	28		
Godzin nauczycielskich	84					

Szkoły o 2 nauczycielach z klasami I—IV

Przedmiot	Klasa					
	I	II + III	IV			
Język polski	8	(2)+8+(1)	9			
Wiadomości o przyrodzie	—	— (2)	2			
Geografia	—	—	2			
Matematyka	5	(1)+5+(1)	6			
Zajęcia praktyczno-techniczne	2	1+(1)	2	1		
Wychowanie plastyczne					1	1
Wychowanie muzyczne					1	1
Wychowanie fizyczne					1	1
Ogółem godzin ucznia	17	20	22	24		
Godzin nauczycielskich	66					

W szkołach o 3 nauczycielach z klasami I—IV oraz w szkołach o 2 nauczycielach z klasami I—V należy w roku szkolnym 1964/65 stosować nadal plany nauczania zawarte w instrukcji w sprawie organizacji roku szkolnego 1963/64 (Dz. Urz. Min. Ośw. z 1963 r. Nr 3, poz. 23).

Szkoły o 1 nauczycielu

Wariant A dla szkół z liczbą uczniów do 24

Przedmiot	Klasa			
	I + II i IV	II + III + IV		
Język polski	7	—	2 + 7	
Język polski w klasach I + II oraz geografia w kl. IV	1	—	—	
Wiadomości o przyrodzie	—	—	2	
Matematyka	4	—	1 + 5	
Matematyka w klasach I + II oraz geografia w kl. IV	1	—	—	
Zajęcia praktyczno-techniczne	—	1	—	
Wychowanie plastyczne	—	1	—	
Wychowanie muzyczne	—	1	—	
Wychowanie fizyczne	—	1	—	
Ogółem godzin ucznia	17 20	21	23	
Godzin nauczycielskich	34			

Wariant B dla szkół z liczbą 25 do 40 uczniów

Przedmiot	Klasa			
	I + II		III + IV	
Język polski	8		8	
Wiadomości o przyrodzie	—		2	
Geografia	—		—(1)	
Matematyka	4		4	
Zajęcia praktyczno-techniczne	2		2	
Wychowanie plastyczne	1		1	
Wychowanie muzyczne	1		1	
Wychowanie fizyczne	1		1	
Ogółem godzin ucznia	16	16	19	20
Godzin nauczycielskich	36			

3) Podręczniki

Wykaz podręczników obowiązujących w roku szkolnym 1964/65 zostanie ogłoszony w najbliższym numerze Dziennika Urzędowego Min. Oświaty.

W przypadku, gdy podręcznik nie jest ściśle dostosowany do programu, należy realizować materiał nauczania w zakresie i kolejności podanej w programie.

4) Sieć i organizacja szkół

W roku szkolnym 1964/65 należy w dalszym ciągu realizować uchwały prezydium wojewódzkich rad narodowych w sprawie sieci szkół 8-klasowych według zasad podanych w instrukcji o organizacji roku szkolnego 1963/64 (Dz. Urz. Min. Ośw. z roku 1963 Nr 3, poz. 23) oraz następujących wytycznych:

Przygotowując obecną organizację szkół 7-klasowych do organizacji 8-klasowych szkół podstawowych należy w dalszym ciągu zabezpieczać szkołom, które w planie sieci szkół 8-klasowych przewidziane są jako szkoły realizujące program klas I—VIII, potrzebną liczbę nauczycieli przez zatrudnianie 5 nauczycieli w szkołach o 4 nauczycielach, 6 nauczycieli w szkołach o 5 nauczycielach, w granicach obowiązujących dla tych szkół planów nauczania i ogólnego wymiaru godzin nauczycielskich.

Wydziały oświaty i kultury (inspektoraty oświaty) powinny, w okresie przystosowywania obecnej sieci i organizacji szkół 7-klasowych do planu sieci i organizacji szkół 8-klasowych, informować prezydium powiatowych (miejskich, dzielnicowych) rad narodowych o przebiegu tych prac, a w uzasadnionych przypadkach występować z wnioskami dotyczącymi zmian w sieci i organizacji szkół. Zmiany w sieci i organizacji szkół powinny być przeprowadzone zgodnie z trybem postępowania obowiązującym przy zatwierdzaniu sieci szkolnej.

W roku szkolnym 1964/65 będą obowiązywać w zasadzie następujące normy obciążenia szkół:

- o 1 nauczycielu — do 40 uczniów,
- o 2 nauczycielach — od 41 do 60 uczniów,
- o 3 nauczycielach z klasami I—IV od 61 do 100 uczniów,
- o 3 nauczycielach z klasami I—V, I—VI i I—VII od 61 do 80 uczniów,
- o 4 nauczycielach od 81 do 150 uczniów,
- o 5 nauczycielach od 151 do 200 uczniów.

W szkołach liczących ponad 200 uczniów liczbę nauczycieli ustala się na podstawie ogólnej tygodniowej liczby godzin lekcyjnych według planu nauczania dla szkół o 7 i więcej nauczycielach.

5) Organizacja nauczania i wychowania

W zakresie organizacji pracy dydaktyczno-wychowawczej w roku szkolnym 1964/65 obowiązują następujące wytyczne:

a. Dla prowadzenia zajęć (doświadczeń i ćwiczeń) w pracowniach przedmiotowych mających odpowiednie urządzenie i wyposażenie, przy nauczaniu fizyki w klasach VI i VII, chemii w klasie VII oraz zajęć praktyczno-technicznych w klasach V, VI i VII można stosować podział klas (oddziałów) na grupy, liczące nie mniej niż 18 uczniów.

W związku z tym nauczyciele fizyki i chemii opracują dla grup poszczególnych klas (oddziałów) tematykę i określą liczbę godzin lekcyjnych koniecznych dla prowadzenia doświadczeń i ćwiczeń oraz tych demonstracji, które będą prowadzone przy współudziale uczniów, a nauczyciele zajęć praktyczno-technicznych — tematykę i liczbę godzin zajęć w pracowni.

Przy planowaniu tematyki doświadczeń i ćwiczeń przy nauczaniu fizyki i chemii oraz zajęć praktyczno-technicznych, należy brać pod uwagę zarówno możliwości jej realizacji we własnych pracowniach przedmiotowych jak również możliwości korzystania z pracowni szkół sąsiednich (szkół podstawowych, liceów ogólnokształcących, szkół zawodowych), placówek wychowania pozaszkolnego oraz warsztatów i laboratoriów zakładów pracy i instytucji.

Liczba godzin wynikająca z podziału klasy (oddziału) na grupy przy nauczaniu fizyki i chemii nie może przekraczać połowy ogólnej liczby godzin przewidzianych dla tych przedmiotów w poszczególnych klasach i $\frac{2}{3}$ ogólnej liczby godzin przewidzianych na zajęcia praktyczno-techniczne.

b. Na lekcjach wychowania fizycznego w klasach V—VII należy stosować podział na grupy chłopców i dziewcząt, łącząc odpowiednio grupy klas równoległych lub najbliższych tak, aby liczba młodzieży w grupie nie była mniejsza niż 30.

c. W roku szkolnym 1964/65 w niektórych szkołach podstawowych o 7 i więcej nauczycielach można wprowadzić naukę jednego z języków zachodnioeuropejskich jako przedmiotu nadobowiązkowego dla zespołu uczniów klas VI w wymiarze 3 godzin tygodniowo, pod warunkiem, że naukę wybranego języka zachodnioeuropejskiego będzie prowadził nauczyciel posiadający kwalifikacje naukowo-pedagogiczne do nauczania tego przedmiotu i jeśli liczba uczniów pobierających naukę tego przedmiotu wynosi w grupie nie mniej niż 36. Zorganizowanie nauki tego przedmiotu wymaga zgody kuratorium okręgu szkolnego.

2. Licea ogólnokształcące

1) Wskazania programowe

Od roku szkolnego 1964/65 obowiązuje w liceach ogólnokształcących nowy program nauczania. Licea ogólnokształcące z rosyjskim, angielskim, francuskim i niemieckim językiem nauczania otrzymają również nowy program nauczania tych języków. Programy te zostaną opublikowane oddzielnie i przesłane zainteresowanym szkołom.

2) Plany nauczania

W roku szkolnym 1964/65 obowiązuje następujący plan nauczania

Przedmiot nauczania	Klasa			
	VIII	IX	X	XI
Język polski	5	5	5	5
Język rosyjski	3	2/3	3	3
Język zachodnioeuropejski lub łacińska	3	3	3	3
Historia	2	3	3	4/3
Wiadomości o Polsce i świecie współczesnym	—	—	—	1/2
Propedeutyka filozofii	—	—	—	2
Biologia	—	3/2	2	1
Higiena	—	—	—	1
Geografia	2	3	2	—
Matematyka	5	4	4	4
Astronomia	—	—	—	1
Fizyka	3	3	3	3
Chemia	2	2	2	2/1
Zajęcia techniczne	2	2	2	—
Rysunek techniczny	2	—	—	—
Wychowanie fizyczne	2	2	2	2
Przysposobienie wojskowe	—	2	2	2/0
Razem	31	34	33	34/31
Do dyspozycji wychowawcy klasy	1	1	1	1
Ogółem	32	35	34	35/32
Nadobowiązkowo: Chór szkolny	2			
Przysposobienie sportowe	2			

Dla młodzieży posiadającej słuch muzyczny można zorganizować nadobowiązkowo chór szkolny (w wymiarze 2 godzin tygodniowo dla całej szkoły) i zespoły muzyczne (również 2 godziny tygodniowo dla całej szkoły) oraz przysposobienie sportowe w wymiarze 2 godzin tygodniowo dla całej szkoły.

3) Podręczniki

Wykaz podręczników obowiązujących w liceum ogólnokształcącym w roku szkolnym 1964/65 zostanie ogłoszony w najbliższym numerze Dz. Urz. Min. Ośw.

O ile podręcznik nie jest ściśle dostosowany do programu, należy realizować materiał nauczania w zakresie i w kolejności podanej w programie.

4) Sieć i organizacja szkół

W zakresie sieci i organizacji liceów ogólnokształcących obowiązują dotychczasowe wytyczne.

5) Organizacja nauczania i wychowania

Organizację nauczania i wychowania w liceum ogólnokształcącym w roku szkolnym 1964/65 reguluje instrukcja w sprawie organizacji roku szkolnego 1963/64 (Dz. Urz. Min. Ośw. z 1963 r. Nr 3, poz. 23) z następującymi zmianami:

a. Dla prowadzenia zajęć (doświadczeń, ćwiczeń, demonstracji) w pracowniach przedmiotowych — fizycznych i chemicznych oraz zajęć technicznych w warsztatach i pracowniach odpowiednio urządzonych i wyposażonych można stosować podział klas (oddziałów) na grupy, liczące nie mniej niż 18 uczniów. W związku z tym nauczyciele fizyki i chemii opracują dla grup poszczególnych klas (oddziałów) tematykę i określą liczbę godzin, koniecznych dla prowadzenia doświadczeń i ćwiczeń oraz tych demonstracji, które będą prowadzone przy współudziale uczniów, a nauczyciele zajęć technicznych tematykę i liczbę zajęć w pracowni.

Przy planowaniu tematyki doświadczeń, ćwiczeń, demonstracji i zajęć technicznych należy brać pod uwagę zarówno możliwości jej realizacji we własnych pracowniach przedmiotowych, jak również możliwości korzystania z pracowni szkół sąsiednich (szkół podstawowych i zawodowych), placówek wychowania pozaszkolnego oraz warsztatów i laboratoriów zakładów pracy i instytucji.

Liczba godzin wynikająca z podziału klasy (oddziału) na grupy przy nauczaniu fizyki i chemii nie może przekraczać połowy ogólnej liczby godzin przewidzianych dla tych przedmiotów w poszczególnych klasach i $\frac{3}{4}$ ogólnej liczby godzin przewidzianych na zajęcia techniczne.

b. Przy nauczaniu języka rosyjskiego i języków zachodnioeuropejskich można również stosować podział na grupy według zasady 1 + 1 + 2, a jeśli wymaga tego program danej klasy 2 + 2 + 1. Liczba uczniów w grupie nie może być mniejsza niż 18.

c. Na lekcjach wychowania fizycznego należy stosować podział na grupy chłopców i dziewcząt, łącząc z zasady odpowiednie grupy klas równoległych lub zbliżonych poziomem tak, aby liczba młodzieży w grupie nie była mniejsza niż 26.

d. W celu zmniejszenia wskaźnika zmianowości w szkołach należy pracownie przedmiotowe geograficzne i historyczne zamienić na klaso-pracownie.

3. Szkoły zawodowe

1) Wskazania programowe

a. Programy nauczania przedmiotów zawodowych

W roku szkolnym 1964/65 obowiązują dotychczasowe programy lub wytyczne programowe. Zmiany programów (wytycznych programowych) przedmiotów zawodowych (grupa A i B) wprowadzone od 1 września 1964 r. zostaną podane we „Wskazówkach w sprawie stosowania w roku szkolnym 1964/65 planów i programów nauczania”, które ukażą się oddzielnie dla poszczególnych grup zawodowych zasadniczych szkół zawodowych i techników.

b. Programy nauczania przedmiotów pomocniczych i ogólnokształcących

W szkołach zawodowych obowiązują w roku szkolnym 1964/65 dotychczasowe programy nauczania przedmiotów pomocniczych oraz zmienione programy nauczania przedmiotów ogólnokształcących. Zmiany w programach przedmiotów ogólnokształcących dla zasadniczych szkół zawo-

wych, szkół przysposobienia rolniczego i techników przekazane zostaną szkołom.

c. Przysposobienie wojskowe

Technika 5 i 3-letnie młodzieżowe realizują w ostatniej klasie program przysposobienia wojskowego w wymiarze 2/0 godzin tygodniowo.

2) Plany nauczania

a. W roku szkolnym 1964/65 obowiązują w szkołach zawodowych plany nauczania ustalone zarządzeniem Ministra Oświaty z dnia 15 lutego 1964 r. (Nr P2-987/64).

Plany nauczania obowiązujące w ZSZ i technicach w roku szkolnym 1964/65 i w latach następnych — zawiera „Wykaz planów nauczania w szkołach zawodowych”, wydany w marcu 1964 r.

b. Technika 5-letnie, które zgodnie z postanowieniami instrukcji w sprawie organizacji roku szkolnego 1963/64 (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr 3, poz. 23) wprowadziły za zgodą kuratorów do klas IV plany nauczania wydane 30 marca 1961 r., z praktyką półroczną albo przez 3 lub 2 dni w tygodniu przez cały rok — prowadzą w roku szkolnym 1964/65 naukę w klasach V nadal według planów z 1961 r.

c. Ponieważ plany nauczania techników 5-letnich i 3-letnich nie przewidują nauki języka rosyjskiego w ostatnich klasach, kuratoria mogą zezwolić na zorganizowanie zespołu nadobowiązkowej nauki tego języka dla tych uczniów, którzy mają zamiar studiować na wyższych uczelniach. Zespół powinien obejmować co najmniej 25 uczniów. W większych ośrodkach można organizować zespoły międzyszkolne.

d. Zasadnicze szkoły zawodowe, realizujące program praktycznej nauki zawodu w klasach III w warsztatach szkolnych w wymiarze 24 godzin w tygodniu, mogą — w przypadku niedostatecznej przepustowości warsztatów szkolnych a w związku z tym konieczności organizowania zajęć praktycznych na dwie zmiany — stosować w kl. III nauczanie praktycznej nauki zawodu w wymiarze 21 godzin tygodniowo.

3) Organizacja nauczania i wychowania

Organizację nauczania i wychowania w roku szkolnym 1964/65 regulują dotychczasowe wytyczne oraz następujące uzupełnienia:

a) W celu lepszego wykorzystania izb lekcyjnych należy łączyć równoległe oddziały tej samej specjalności zawodowej oraz oddziały o różnych specjalnościach na naukę tych przedmiotów, których nauczanie odbywa się według tych samych programów. Łączna liczba uczniów w połączonych oddziałach w zasadzie nie powinna przekraczać 40.

b) Dla usprawnienia administracji szkół należy w szerszym zakresie stosować zarządzenie Ministra Oświaty z dnia 30 sierpnia 1961 r. w sprawie organizacji zbiorczego zakładu szkolnego (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr 11, poz. 138).

c. Wytyczne w sprawie podziału klas (oddziałów) na grupy przy nauczaniu niektórych przedmiotów ogólnokształcących i zawodowych w technicach oraz w warsztatach zasadniczych szkół zawodowych i techników zostaną wydane oddzielnie i przesłane zainteresowanym szkołom.

4) Organizacja warsztatów

a) Organizację pracy w warsztatach szkolnych zasadniczych szkół zawodowych i techników zawodowych (metalowych i drzewnych), podległych Ministrowi Oświaty, oraz jej dokumentację ustala instrukcja w sprawie organizacji pracy w warsztatach szkolnych, stanowiąca załącznik do zarządzenia Ministra Oświaty z dnia 12 czerwca 1963 r. (Nr SZ4-63/25/63).

b) Praktyczną naukę zawodu w zakładach pracy należy prowadzić według dotychczasowych zasad i przepisów.

5) Szkoły przysposobienia rolniczego (SPR)

W zakresie organizacji szkół i organizacji pracy w szkołach przysposobienia rolniczego obowiązują instrukcja w sprawie organizacji roku szkolnego 1963/64 (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr 3, poz. 23) z następującymi zmianami i uzupełnieniami:

W roku szkolnym 1964/65 należy zwrócić uwagę na stabilizację sieci szkół, polepszenie frekwencji uczniów, zahamowanie odpływu młodzieży, polepszenie organizacji szkolenia, wykorzystanie w nauczaniu praktycznym bazy technicznej państwowych gospodarstw rolnych. W nauczaniu

teoretycznym i praktycznym należy uwzględnić problemy wynikające z programu agrominimum.

Klasy I mogą być organizowane przy co najmniej 25 uczniach, a klasy II przy liczbie nie mniejszej niż 20 uczniów. W razie mniejszej liczby uczniów — dopuszcza się również możliwość cyklicznej realizacji programu nauczania w zespole o dwóch poziomach.

Istniejące dotychczas szkoły przysposobienia rolniczego z 10-miesięcznym okresem nauki mogą być nadal prowadzone, jeżeli posiadają warunki do prowadzenia zajęć praktycznych w gospodarstwach rolnych.

W roku szkolnym 1964/65 obowiązują w szkołach przysposobienia rolniczego dotychczasowe plany i programy nauczania.

Podręczniki i książki pomocnicze, przeznaczone dla szkół przysposobienia rolniczego, zostały umieszczone w arkuszu zamówień wzór Nr 3/Z, który jest jednocześnie wykazem podręczników i książek pomocniczych, obowiązujących w roku szkolnym 1964/65.

4. Szkoły i zakłady specjalne

1) Wskazania programowe

a. W szkołach podstawowych dla **głuchych**, w szkołach dla głuchych opóźnionych w nauce w klasach VI—VIII, i dla umysłowo upośledzonych w klasach V—VII obowiązują dotychczasowe programy nauczania.

b. W szkołach dla **niewidomych** należy realizować w klasach I—VI nowy program nauczania 8-klasowej szkoły podstawowej z wyjątkiem wychowania fizycznego oraz zajęć praktyczno-technicznych. W klasie VII obowiązuje dotychczasowy program nauczania, ze zmianami wynikającymi z niniejszej instrukcji.

W szkołach tych zajęcia w klasie wstępnej oraz wychowanie fizyczne należy prowadzić według dotychczasowego programu. Do szkół tych wprowadza się nowy program zajęć praktyczno-technicznych, który szkołom tym zostanie przesłany oddzielnie.

c. W szkołach dla **niedowidzących** należy realizować w klasach I—VI nowy program nauczania 8-klasowej szkoły podstawowej z wyjątkiem wychowania fizycznego oraz zajęć praktyczno-technicznych. W klasie VII obowiązuje dotychczasowy program nauczania ze zmianami wynikającymi z niniejszej instrukcji. Zajęcia w klasie wstępnej należy prowadzić według dotychczasowego programu.

d. W szkołach dla **kalekich** należy realizować w klasach I—VI nowy program nauczania 8-klasowej szkoły podstawowej, z wyjątkiem wychowania fizycznego oraz zajęć praktyczno-technicznych. W klasie VII obowiązuje dotychczasowy program nauczania ze zmianami wynikającymi z niniejszej instrukcji. Zajęcia praktyczno-techniczne należy prowadzić według dotychczasowego programu.

Wprowadza się nowy program wychowania fizycznego, który szkołom tym zostanie przesłany oddzielnie.

e. W szkołach dla **moralnie zaniedbanych** należy realizować w klasach II—VI nowy program nauczania 8-klasowej szkoły podstawowej. W klasie VII obowiązuje dotychczasowy program nauczania ze zmianami wynikającymi z niniejszej instrukcji. Zajęcia praktyczno-techniczne należy realizować według wytycznych zawartych w publikacji „Wytyczne do nauczania pracy ręcznej w klasie IV i przysposobienia zawodowego w kl. V—VII w szkole podstawowej specjalnej dla moralnie zaniedbanych” — Warszawa 1961.

f. W szkołach dla **umysłowo upośledzonych** obowiązuje dotychczasowy program nauczania z wyjątkiem zajęć praktyczno-technicznych.

Wprowadza się nowy program zajęć praktyczno-technicznych, który szkołom tym zostanie przesłany oddzielnie.

g. W szkołach specjalnych, wymienionych pod lit. b)—e) program nauczania 8-klasowej szkoły podstawowej należy realizować w zakresie oraz przy pomocy metod i form dostosowanych do możliwości i potrzeb dzieci.

h. W szkołach podstawowych specjalnych, w klasach szkół podstawowych dla opóźnionych w nauce oraz zasadniczych szkołach zawodowych specjalnych, w których są przewidziane zajęcia przysposobienia sportowego, należy realizować wytyczne zawarte w instrukcji umieszczonej

w „Programie nauczania ośmioklasowej szkoły podstawowej”.

2) Plany nauczania

W szkołach specjalnych, z wyjątkiem szkół podstawowych w sanatoriach i prewatoriach, obowiązują w roku szkolnym 1964/65 plany nauczania podane w instrukcji w sprawie organizacji roku szkolnego 1963/64 (Dz. Urz. Min. Ośw. z 1963 r. Nr 3, poz. 23) oraz w piśmie Ministerstwa Oświaty z dnia 19 czerwca 1963 r. (Nr SO4-2223/63).

W specjalnych szkołach podstawowych w sanatoriach i prewatoriach wprowadza się w roku szkolnym 1964/65 następujący ramowy plan nauczania: w kl. I i II — 12 godz., III—IV — 15, V — 18, VI — 21, VII — 24. W szkołach tych stosuje się w klasach łączonych plan nauczania przewidziany dla klasy wyższej.

Tygodniowy wymiar zajęć dydaktyczno-wychowawczych dla grupy dzieci w przedszkolu specjalnym powinien wynosić:

— w przedszkolu dla dzieci niewidomych oraz dla dzieci głuchych — do 22 godz. tyg.,

— w przedszkolu dla dzieci przewlekle chorych od 12 do 22 godz. tyg.

Czas trwania zajęć dydaktyczno-wychowawczych dla grupy dzieci w przedszkolu specjalnym dla dzieci przewlekle chorych ustala kuratorium, w granicach wyżej podanych, na wniosek lekarza.

3) Przyjęcia do szkół

Przy kwalifikowaniu i kierowaniu do szkół specjalnych, zakładów wychowawczych lub leczniczych dzieci niezdolnych do nauki w normalnych szkołach podstawowych w roku szkolnym 1964/65 obowiązują dotychczasowe przepisy.

Kwalifikowania do zakładów wychowawczych dzieci i młodocianych moralnie zaniedbanych dokonuje powiatowa komisja do spraw opieki i kwalifikowania dzieci do szkół i placówek opiekuńczo-wychowawczych.

4) Sieć, organizacja szkół oraz organizacja nauczania i wychowania

W zakresie sieci i organizacji szkół i zakładów wychowawczych specjalnych, jak również w zakresie organizacji nauczania i wychowania w tych placówkach w roku szkolnym 1964/65 obowiązują postanowienia instrukcji w sprawie organizacji roku szkolnego 1963/64.

5. Zakłady Kształcenia Nauczycieli

STUDIA NAUCZYCIELSKIE DZIENNE

1) Wskazania programowe

W roku szkolnym 1964/65 na wszystkich kierunkach studiów nauczycielskich obowiązują programy i wytyczne zawarte w instrukcji o organizacji pracy dydaktyczno-wychowawczej w zakładach kształcenia nauczycieli w roku szkolnym 1963/64, stanowiącej załącznik do zarządzenia Ministra Oświaty z dnia 28 VI 1963 r. (Dz. Urz. Min. Ośw. z 1963 r., Nr 9, poz. 88).

2) Plany studiów

Na pierwszym i drugim roku nauczania obowiązują plany studiów wprowadzone zarządzeniem Ministra Oświaty z dnia 10 czerwca 1963 r. (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr 8, poz. 71), opublikowane również w osobnym wydawnictwie pt. „Plany studiów nauczycielskich dziennych, wieczorowych i zaocznych”, PZWS 1963.

Na nowych kierunkach studiów nauczycielskich, uruchamianych od 1 września 1964 r., tj. na kierunku historii z wychowaniem obywatelskim, chemii z fizyką, chemii z biologią oraz w zaocznym studium na kierunku wychowania pozaszkolnego i nauczania początkowego obowiązują plany, które zostaną ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Oświaty.

3) Przyjęcie do studiów nauczycielskich dziennych

Doboru kandydatów do studiów nauczycielskich dziennych w roku szkolnym 1964/65 należy dokonać w okresie od 26 czerwca do 15 lipca w oparciu o wytyczne podane w zarządzeniu Ministra Oświaty z dnia 8 kwietnia 1963 r. w sprawie przyjmowania kandydatów do studium nauczycielskiego (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr 5, poz. 40), ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniem Ministra Oświaty z dnia

17 lutego 1964 r., które zostanie ogłoszone w najbliższym numerze Dz. Urz. Min. Ośw.

Liczbę słuchaczy, którzy w roku szkolnym 1964/65 mogą być przyjęci na I rok studiów na poszczególne kierunki, ustala dla każdego kuratorium pismo Ministerstwa Oświaty z dnia 25 stycznia 1964 r. (Nr KN1-149/64).

4) Sieć i organizacja studiów nauczycielskich dziennych

W roku szkolnym 1964/65 zostaną otwarte nowe studia dzienne: Studium Nauczycielskie w Busku Zdroju, Studium Nauczycielskie w Grodzisku Mazowieckim, II Studium Nauczycielskie w Zielonej Górze.

Od roku szkolnego 1964/65 będą prowadzone następujące nowe kierunki studiów: historia z wychowaniem obywatelskim, chemia z biologią, chemia z fizyką.

W roku szkolnym 1964/65 poszczególne studia nauczycielskie mogą prowadzić tylko kierunki zatwierdzone pismem Ministerstwa Oświaty z dnia 25 stycznia 1964 r. (Nr KN1-149/64, skierowanym do poszczególnych kuratoriów okręgów szkolnych).

Rozpoczęta w roku szkolnym 1963/64 korekta sieci kierunków w studiach nauczycielskich powinna być zakończona w roku 1964/65, by od roku szkolnego 1965/66, w zakresie kierunków kształcących nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących, poszczególne studia nauczycielskie prowadziły w zasadzie tylko pokrewne kierunki studiów, jak również, by na terenie danego okręgu szkolnego określony kierunek studiów prowadzony był w zasadzie tylko w jednym studium nauczycielskim.

Sieć studiów i kierunki w studiach nauczycielskich na rok szkolny 1965/66 oraz organizację każdego studium kuratoria uzgodnią z Ministerstwem Oświaty w terminie do dnia 31 lipca 1964 r.

5) Organizacja nauczania i wychowania

Organizację nauczania i wychowania w studiach nauczycielskich w roku szkolnym 1964/65 reguluje instrukcja w sprawie organizacji roku szkolnego 1963/64 (Dz. Urz. Min. Ośw. z 1963 r. Nr 3, poz. 23) z następującymi zmianami i uzupełnieniami:

a. Oddział I roku studiów nauczycielskich powinien liczyć w zasadzie 40 słuchaczy. Utworzenie na I roku studiów oddziału liczącego mniej niż 40, ale nie mniej niż 30 słuchaczy, jest możliwe tylko w wyjątkowych przypadkach i za zgodą kuratora okręgu szkolnego.

b. Na wykłady z zakresu przedmiotów wspólnych dla różnych kierunków studiów należy z zasady łączyć słuchaczy z co najmniej dwóch kierunków studiów danego roku studiów.

c. Przedmioty, których prowadzenie wymaga przeznaczenia na ćwiczenia w zasadzie pełnego wymiaru godzin, zostały określone w uwagach zamieszczonych pod planami studiów poszczególnych kierunków, przekazanymi studiom oddzielnie.

d. Wytyczne w sprawie podziału oddziałów na grupy przy nauczaniu niektórych przedmiotów studiów, zostaną przekazane studiom oddzielnie.

Przy prowadzeniu praktyki pedagogicznej (hospitacje i zajęcia próbne) — gdy warunki lokalowe w szkole ćwiczeń (w przedszkolu ćwiczeń, w placówce ćwiczeń, na kierunkach kształcących nauczycieli szkół zawodowych — w technikum, zasadniczej szkole zawodowej lub szkole przysposobienia rolniczego) uniemożliwiają przeprowadzenie praktyki z całym oddziałem — można oddział uczestniczący w praktyce pedagogicznej dzielić na dwie grupy. Organizację praktyki pedagogicznej słuchaczy studiów nauczycielskich określi odrębna instrukcja.

e. Koła naukowe i zespoły zainteresowań mogą być organizowane na zasadzie dobrowolnego zgłaszania się słuchaczy, przy liczbie co najmniej 20 słuchaczy w zespole.

f. W każdym studium nauczycielskim prowadzi się lektorat języka rosyjskiego. Lektorat języka zachodnioeuropejskiego (angielskiego, francuskiego, niemieckiego) lub języka łacińskiego może być w roku szkolnym 1964/65 prowadzony na I roku studiów, jeżeli dany język wybierze co najmniej 20 słuchaczy i jeżeli studium może zapewnić prowadzenie tego lektoratu przez nauczyciela posiadającego odpowiednio kwalifikacje naukowe i pedagogiczne.

Zajęcia z lektoratów mogą być organizowane w grupach złożonych ze słuchaczy różnych kierunków tego samego roku studiów, którzy uczyli się danego języka w szkole średniej.

g. Przy prowadzeniu zajęć w sekcjach wojskowych studiów nauczycielskich obowiązują wytyczne zawarte w instrukcji z dnia 15 września 1962 r. (Nr KN1-2248/62).

ZAOOCZNE I WIECZOROWE STUDIA DLA PRACUJĄCYCH W ZAKRESIE STUDIUM NAUCZYCIELSKIEGO

1) Wskazania programowe

W roku szkolnym 1964/65 na zaocznych i wieczorowych studiach dla pracujących w zakresie studium nauczycielskiego obowiązują wytyczne programowe zawarte w instrukcji o organizacji pracy dydaktyczno-wychowawczej w zakładach kształcenia nauczycieli w roku szkolnym 1963/64 stanowiącej załącznik do zarządzenia Ministra Oświaty z dnia 28 czerwca 1963 r. (Dz. Urz. Min. Ośw., Nr 9, poz. 88).

2) Plany studiów

Na zaocznych i wieczorowych studiach dla pracujących w zakresie studium nauczycielskiego obowiązują w roku szkolnym 1964/65 plany studiów wprowadzone zarządzeniem Ministra Oświaty z dnia 10 czerwca 1963 r. w sprawie planów studiów w studiach nauczycielskich (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr 8, poz. 71) oraz na nowych kierunkach uruchamianych od 1 września 1964 r. plany, które zostaną ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Min. Oświaty.

3) Przyjęcia na studia dla pracujących w zakresie studium nauczycielskiego

Przy doborze kandydatów na studia dla pracujących w roku szkolnym 1964/65 należy przestrzegać wytycznych podanych w zarządzeniu Ministra Oświaty z dnia 4 kwietnia 1962 r. w sprawie warunków przyjmowania kandydatów na zaoczne i wieczorowe studia dla pracujących w zakresie studium nauczycielskiego (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr 4, poz. 48).

Dobór kandydatów na wszystkie formy studiów dla pracujących w zakresie studium nauczycielskiego (studia zaoczne, wieczorowe i eksternistyczne) odbywać się będzie w dalszym ciągu w drodze kierowania nauczycieli pracujących na odpowiednim kierunku kształcenia przez wydziały oświaty i kultury, na podstawie uzgodnionego z kuratorium powiatowego planu dokształcenia nauczycieli szkół podstawowych, wychowawczyń przedszkoli i wychowawców innych placówek oświatowo-wychowawczych, a w przypadku nauczycieli szkół zawodowych — przez kuratoria okręgów szkolnych.

Wnioski w sprawie przydzielenia określonej liczby miejsc na poszczególne kierunki studiów dla pracujących na rok szkolny 1964/65 dla nauczycieli szkół podstawowych (wychowawców) danego powiatu (miasta, dzielnicy) wydziały oświaty i kultury przeکاżą do kuratoriów okręgów szkolnych w następujących terminach:

a) do dnia 10 kwietnia 1964 r. — wnioski o przydzielenie miejsc w studiach nauczycielskich prowadzonych na terenie danego okręgu szkolnego,

b) do dnia 5 kwietnia 1964 r. — wnioski o przydzielenie miejsc w studiach nauczycielskich prowadzonych na terenie innych (sąsiednich) okręgów szkolnych.

Wnioski o zarezerwowanie miejsc na kierunkach studiów, których nie prowadzą SN danego okręgu, zainteresowane kuratoria okręgów szkolnych — powinny zgłosić do dnia 10 kwietnia 1964 r. do tych kuratoriów, które dany kierunek studiów prowadzą.

Kuratoria w porozumieniu ze studiami nauczycielskimi ustala do dnia 15 kwietnia 1964 r. rozdział miejsc na poszczególnych kierunkach studiów dla pracujących w studiach nauczycielskich dla powiatów (miast, dzielnic) swego okręgu oraz dla innych (sąsiednich) okręgów szkolnych na tych kierunkach studiów zaocznych, które nie są prowadzone w studiach nauczycielskich tych okręgów.

Inspektorzy szkolni powinni skierować na poszczególne kierunki studiów dla pracujących tylko taką liczbę nauczycieli szkół podstawowych, jaka odpowiada liczbie miejsc przydzielonych na rok szkolny 1964/65 powiatowi (miastu, dzielnicy) przez kuratorium okręgu szkolnego.

Przy określaniu kierunku i formy studiów, na które kandydat zostaje skierowany, inspektor szkolny, powinien przestrzegać następujących wytycznych:

a) kandydat powinien być w zasadzie skierowany na studia dla pracujących o kierunku odpowiadającym przedmiotom, których aktualnie uczy w szkole i w których osiąga pozytywne wyniki lub o kierunku odpowiadającym wykonywanej pracy wychowawczej,

b) przy kierowaniu na studia dla pracujących o kierunkach artystyczno-technicznych należy brać pod uwagę niezbędne do podjęcia studiów uzdolnienia i umiejętności kandydata,

c) pierwszeństwo w skierowaniu na studia dla pracujących w zakresie studium nauczycielskiego o kierunkach

kształcących nauczycieli szkół podstawowych należy dać tym nauczycielom, którzy będą pracować w klasach V—VIII szkół podstawowych.

4) Sieć i organizacja zaocznych i wieczorowych studiów dla pracujących

W roku szkolnym 1964/65 zostaną dodatkowo zorganizowane wydziały zaoczne dla pracujących w Studium Nauczycielskim w Busku Zdroju oraz w Studium Nauczycielskim w Grodzisku Mazowieckim.

Wytyczne w sprawie korekty sieci, kierunków organizacji studiów w roku szkolnym 1965/66, podane w ust. 5, pkt 4) niniejszej instrukcji, obowiązują również w stosunku do zaocznych i wieczorowych studiów dla pracujących.

Przy organizowaniu punktów konsultacyjnych dla słuchaczy zaocznych studiów nauczycielskich dla pracujących — w oparciu o wytyczne zarządzenia Ministra Oświaty z dnia 23 czerwca 1962 r. w sprawie punktów konsultacyjnych studiów nauczycielskich prowadzących zaoczne studia dla pracujących oraz punktów konsultacyjnych zaocznych studiów nauczycielskich (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr 9, poz. 95) — należy w roku szkolnym 1964/65 zwrócić uwagę na punkty konsultacyjne z zakresu tych kierunków studiów, których słuchacze wymagają największej pomocy w okresach międzysesyjnych (fizyka, chemia, matematyka, zajęcia praktyczno-techniczne).

Otwieranie punktów konsultacyjnych dopuszczalne jest tylko w przypadkach, jeżeli:

a) studium nauczycielskie (zaoczne studium nauczycielskie), organizujące punkt konsultacyjny, zapewni mu odpowiednią obsadę kadrową — bez obciążenia nauczycieli studium godzinami nadliczbowymi;

b) istnieją w siedzibie punktu konsultacyjnego odpowiednio wyposażone pracownie przedmiotowe, pozwalające na realizację ćwiczeń przewidzianych programem studiów;

c) studium nauczycielskie (zaoczne studium nauczycielskie) posiada odpowiednie kredyty na prowadzenie punktu konsultacyjnego w zatwierdzonym budżecie studium na rok 1964.

5 Organizacja nauczania i wychowania

W zakresie organizacji nauczania i wychowania na zaocznych i wieczorowych studiach dla pracujących w roku szkolnym 1964/65 należy stosować wytyczne podane w ust. 5, pkt 5) niniejszej instrukcji.

Oddział pierwszego roku na zaocznych studiach dla pracujących powinien liczyć od 40 do 50 słuchaczy. Wytyczne w sprawie podziału oddziału na grupy przy nauczaniu niektórych przedmiotów ukażą się oddzielnie i zostaną przekazane zainteresowanym studiom.

Eksternistyczny egzamin dla pracujących z zakresu studium nauczycielskiego

a. Eksternistyczny egzamin z zakresu studium nauczycielskiego dla nauczycieli i wychowawców odbywających studia eksternistyczne w zakresie studium nauczycielskiego

Przy organizowaniu studiów eksternistycznych dla nauczycieli i wychowawców należy stosować wytyczne podane w instrukcji w sprawie organizacji roku szkolnego 1963/64 (Dz. Urz. Min. Ośw. z 1963 r. Nr 3, poz. 23).

b. Eksternistyczny egzamin z zakresu studium nauczycielskiego — dla nauczycieli i wychowawców posiadających długoletnią praktykę pedagogiczną

Dla nauczycieli i wychowawców posiadających długoletnią praktykę pedagogiczną — kuratoria mogą przeprowadzać eksternistyczny egzamin z zakresu studium nauczycielskiego w oparciu o regulamin tego egzaminu, stanowiący załącznik do zarządzenia, które zostanie ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Oświaty.

W celu przyjęcia nauczycielom i wychowawcom o długoletniej praktyce pedagogicznej z pomocą w samodzielnym przygotowaniu się do tego egzaminu — mogą być organizowane przez Związek Nauczycielstwa Polskiego kursy przygotowawcze w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

LICEA PEDAGOGICZNE I LICEA PEDAGOGICZNE DLA WYCHOWAWCZYŃ PRZEDSZKOLI

1) Wskazania programowe

W liceach pedagogicznych w zakresie przedmiotów ogólnokształcących (z wyjątkiem języka rosyjskiego i biologii w klasie III) oraz w zakresie przysposobienia wojskowego

obowiązuje w roku szkolnym 1964/65 nowy program nauczania liceum ogólnokształcącego, który ukaże się w osobnym wydawnictwie.

W zakresie języka rosyjskiego w klasach I—V oraz biologii w klasie III obowiązuje program nauczania podany w „Instrukcji programowej na rok szkolny 1960/61 dla liceów pedagogicznych i liceów pedagogicznych dla wychowawczyń przedszkoli” (str. 9—22 i str. 43—45).

W zakresie:

— propedeutyki filozofii, przedmiotów pedagogicznych: psychologii, pedagogiki, historii wychowania w liceach pedagogicznych i liceach pedagogicznych dla wychowawczyń przedszkoli;

— higieny szkolnej i metodyki nauczania początkowego w liceach pedagogicznych oraz

— higieny przedszkola i metodyki wychowania przedszkolnego w liceach pedagogicznych dla wychowawczyń przedszkoli — obowiązują wskazania programowe podane w instrukcji o organizacji pracy dydaktyczno-wychowawczej w zakładach kształcenia nauczycieli w roku szkolnym 1963/64 (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr 9, poz. 88).

W zakresie: wychowania fizycznego z metodyką, wychowania muzycznego z metodyką, gry na instrumencie, rytmiki (w liceum pedagogicznym dla wychowawczyń przedszkoli), wychowania plastycznego z metodyką oraz zajęć praktyczno-technicznych z metodyką — obowiązują w liceach pedagogicznych dla wychowawczyń przedszkoli w roku 1964/65 nowe programy nauczania, które zostaną wydane oddzielnie.

2) Plany nauczania

W roku szkolnym 1964/65 obowiązują plany nauczania podane w instrukcji w sprawie organizacji pracy dydaktyczno-wychowawczej w zakładach kształcenia nauczycieli w roku szkolnym 1963/64.

3) Sieć i organizacja liceów pedagogicznych i liceów pedagogicznych dla wychowawczyń przedszkoli

Kuratoria okręgów szkolnych, które, w związku z niedoborem wykwalifikowanych wychowawczyń przedszkoli, zwiększyły na rok szkolny 1964/65 plan usług w zakresie przyjęć do klasy I liceów pedagogicznych dla wychowawczyń przedszkoli — mogą organizować oddziały liceum pedagogicznego dla wychowawczyń przedszkoli przy liceach pedagogicznych kształcących nauczycieli szkół podstawowych, przy zapewnieniu jednak tym oddziałom odpowiednich warunków kadrowych i lokalowych.

4) Organizacja nauczania i wychowania

Przy organizowaniu pracy w liceach pedagogicznych i liceach pedagogicznych dla wychowawczyń przedszkoli w roku szkolnym 1964/65 należy stosować następujące wytyczne:

a. Oddział klasy I powinien liczyć w zasadzie 40 uczniów, oddziały klas II—V nie powinny liczyć mniej niż 30 uczniów.

b. Przy nauczaniu fizyki, biologii i chemii można stosować podział klas (oddziałów) na dwie grupy. Liczba godzin wynikająca z podziału na grupy nie może przekraczać połowy ogólnej liczby godzin przewidzianych dla tych przedmiotów w poszczególnych klasach.

c. Przy nauczaniu zajęć praktyczno-technicznych, wychowania plastycznego, języków obcych, gry na instrumencie i rytmiki można stosować podział oddziału na dwie grupy, z których każda ma pełny wymiar godzin, określony planem nauczania danego przedmiotu.

d. Przy nauczaniu gry na instrumencie, w przypadku, gdy uczniowie uczą się gry na różnych instrumentach, należy przy tworzeniu grup przestrzegać następujących zasad:

— grupa uczniów uczących się gry na skrzypcach lub mandolinie nie może liczyć w klasie I mniej niż 20 uczniów, a w klasie II—V mniej niż 15 uczniów;

— grupę uczniów uczących się gry na akordeonie należy tworzyć w zależności od ilości posiadanych przez uczniów i przez zakład instrumentów z tym, że nie może ona liczyć mniej niż 10 uczniów;

— grupa uczniów uczących się gry na pianinie nie może liczyć mniej niż 6 uczniów.

e. Na lekcjach wychowania fizycznego należy stosować podział na grupy chłopców i dziewcząt, łącząc z zasady odpowiednie grupy klas równoległych lub zbliżonych poziomem tak, aby liczba młodzieży w grupie nie była mniejsza niż 26.

f. Przy przeprowadzaniu praktyki pedagogicznej (hospitacje i lekcje próbne) — jeżeli warunki lokalowe w szkole ćwiczeń (przedszkolu ćwiczeń) uniemożliwiają przeprowadzenie praktyki z całym oddziałem — można oddział uczestniczący w praktyce pedagogicznej dzielić na dwie grupy, nie mniejsze niż 16 uczniów w grupie.

g. Przy nauczaniu przysposobienia wojskowego obowiązuje zarządzenie Ministra Oświaty i Ministra Obrony Narodowej z dnia 11 kwietnia 1961 r. (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr 12, poz. 162).

PAŃSTWOWE KURSY NAUCZYCIELSKIE. KORESPONDENCYJNE LICEA PEDAGOGICZNE. WSTĘPNE KURSY PEDAGOGICZNE WPROWADZAJĄCE DO ZAWODU NAUCZYCIELA SZKOŁY PODSTAWOWEJ. KURSY PEDAGOGICZNE DLA WYCHOWAWCZYŃ PRZEDSZKOLI. KORESPONDENCYJNE LICEA PEDAGOGICZNE DLA WYCHOWAWCZYŃ PRZEDSZKOLI. WSTĘPNE KURSY PEDAGOGICZNE WPROWADZAJĄCE DO ZAWODU WYCHOWAWCZYŃ PRZEDSZKOLI

Organizację kursów i liceów wymienionych w tytule należy oprzeć o wytyczne podane w instrukcji w sprawie organizacji roku szkolnego 1963/64 (Dz. Urz. Min. Ośw. z 1963 r. Nr 3, poz. 23) z tym, że przy organizowaniu zaocznych i wieczorowych kursów pedagogicznych dla wychowawczyń przedszkoli należy stosować zarządzenie Ministra Oświaty z dnia 5 czerwca 1963 r. w sprawie zaocznych i wieczorowych kursów pedagogicznych z zakresu wychowania przedszkolnego (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr 8, poz. 69). W zakresie planów i programów nauczania obowiązują wytyczne podane w instrukcji o organizacji pracy dydaktyczno-wychowawczej w zakładach kształcenia nauczycieli w roku szkolnym 1963/64 (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr 9, poz. 88).

INNE KURSY PEDAGOGICZNE

Kuratoria okręgów szkolnych mogą — w ramach posiadanych kredytów — organizować na zasadach określonych odrębnymi przepisami kursy pedagogiczne, przewidziane rozporządzeniem Ministra Oświaty z dnia 12 kwietnia 1962 r. w sprawie kwalifikacji nauczycieli i wychowawców szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych i opiekuńczo-wychowawczych podległych Ministrowi Oświaty (Dz. U. Nr 30, poz. 141).

TECHNIKA PRZEMYSŁOWO-PEDAGOGICZNE

1) Plany nauczania

W technikach przemysłowo-pedagogicznych na wszystkich kierunkach obowiązują dotychczasowe plany nauczania podane przy piśmie z dnia 15 lipca 1963 (Nr KN3-1593/63).

2) Przyjęcia do techników przemysłowo-pedagogicznych

Do techników przemysłowo-pedagogicznych należy przyjmować absolwentów zasadniczych szkół zawodowych, posiadających specjalność zawodową zgodną z kierunkiem kształcenia w technikum przemysłowo-pedagogicznym. Pierwszeństwo mają kandydaci, którzy odbyli wstępny staż w produkcji.

3) Sieć i organizacja techników przemysłowo-pedagogicznych

W roku szkolnym 1964/65 zorganizowane zostaną dwa nowe technika przemysłowo-pedagogiczne: w Kielcach — o kierunkach mechanicznym i elektrycznym i w Szczecinie — o kierunku mechanicznym.

4) Organizacja nauczania i wychowania

Oddział klasy I powinien liczyć w zasadzie 40 uczniów, oddziały klas II—IV nie mogą liczyć mniej niż 30 uczniów. Przy nauczaniu fizyki i chemii, języków obcych, wychowania fizycznego można stosować podział klas (oddziałów) na grupy według zasad ustalonych w niniejszej instrukcji dla liceów pedagogicznych.

Przy nauczaniu przedmiotów zawodowych, których plan nauczania przewiduje przeprowadzanie doświadczeń i ćwiczeń, prowadzonych w specjalnie urządzonych i wyposażonych pracowniach i gabinetach, można stosować podział klasy (oddziału) na dwie grupy, nie mniejsze niż 16 uczniów w grupie.

Przy prowadzeniu zajęć z uczniami w warsztatach liczba uczniów w grupach ćwiczeniowych powinna być ustalona

w zależności od stanu wyposażenia technicznego, warunków bhp, rodzaju i liczby stanowisk pracy. Podział na grupy zatwierdza, na wniosek dyrektora technikum, kuratorium okręgu szkolnego.

Przy prowadzeniu praktyki pedagogicznej (lekcje próbne), gdy warunki lokalowe uniemożliwiają przeprowadzenie praktyki z całym oddziałem, można oddział dzielić na dwie grupy.

STUDIA PEDAGOGICZNE DLA NAUCZYCIELI SZKOŁ ZAWODOWYCH

Roczne studia pedagogiczne dla nauczycieli szkół zawodowych, organizowane przez kuratoria oraz studia pedagogiczne dla nauczycieli szkół zawodowych w ośrodkach szkolenia kursowego w Warszawie i Katowicach, będą prowadzone na dotychczasowych zasadach.

6. Szkoły dla pracujących (ogólnokształcące i zawodowe) oraz pozaszkolna oświata dorosłych

Szkoły podstawowe dla pracujących

1) Wskazania programowe

W roku szkolnym 1964/65 w szkołach podstawowych dla pracujących obowiązuje nowy program nauczania, który zostanie wydany oddzielnie.

2) Sieć i organizacja szkół

Szkoły dla pracujących należy w zasadzie organizować w oparciu o zakłady pracy. Jeśli liczba kandydatów jednego zakładu pracy nie wystarcza dla zorganizowania szkoły, należy organizować międzyzakładowe lub środowiskowe szkoły dla pracujących.

W szkołach przyzakładowych i międzyzakładowych można organizować w miarę potrzeby nauczanie zmianowe.

Przy otwieraniu nowych szkół dla pracujących oraz przy ustalaniu organizacji tych szkół na rok szkolny 1964/65 należy kierować się następującymi zasadami:

— szkoła dla pracujących powinna liczyć co najmniej trzy oddziały;

— w każdym oddziale szkoły typu miejskiego liczba uczniów nie powinna być mniejsza niż 30, a w szkole typu wiejskiego — nie mniejsza niż 25 uczniów.

W przypadku mniejszej liczby kandydatów należy organizować kurs ogólnokształcący w zakresie programu szkoły podstawowej. Liczba uczniów kursu nie może wynosić mniej niż 15 osób. Można też łączyć klasy w zespoły i prowadzić naukę na zasadzie klas łączonych.

Srednie szkoły ogólnokształcące dla pracujących

1) W szkołach średnich ogólnokształcących dla pracujących obowiązują w roku szkolnym 1964/65 dotychczasowe programy nauczania.

2) Podręczniki

Wykaz podręczników obowiązujących w szkołach dla pracujących będzie ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Min. Oświaty.

3) Przyjęcia do szkół

Rekrutacja uczniów do liceów ogólnokształcących dla pracujących i korespondencyjnych liceów ogólnokształcących powinna być zakończona do dnia 25 sierpnia 1964 r. Termin ten wydziały oświaty i kultury prezydów powiatowych (dzielnicowych) rad narodowych podadzą do publicznej wiadomości najpóźniej do dnia 30 czerwca 1964 r. Egzamin wstępny do liceów dla pracujących i korespondencyjnych przeprowadzić należy w dniach od 1 do 5 września 1964 r.

4) Sieć i organizacja szkół

Przekształcenie punktów filialnych lub punktów konsultacyjnych w samodzielne szkoły może nastąpić tylko przy zachowaniu następujących warunków:

— jeżeli liczba uczniów w czterech klasach (oddziałach) tego punktu nie jest niższa od 120 (według stanu z ostatniego dnia zajęć szkolnych) i jeżeli baza rekrutacyjna w danym środowisku jest zagwarantowana na najbliższe lata;

— o ile przed utworzeniem samodzielnego liceum dla pracujących zostaną skomasowane równoległe klasy (oddziały) punktu filialnego, liczące mniej niż 20 uczniów.

Tworzenie nowych punktów filialnych po rozpoczęciu roku szkolnego jest niedopuszczalne.

Liczba uczniów w klasach VIII—IX liceum ogólnokształcącego dla pracujących nie może wynosić mniej niż 35, a w klasach X—XI mniej niż 30 osób. Punkt konsultacyjny liceum korespondencyjnego może być utworzony wówczas, gdy liczba kandydatów pozwoli na zorganizowanie co najmniej dwóch klas (oddziałów) z liczbą po 40 uczniów w klasach VIII—X i 30 uczniów w klasie XI. Ustalone dla punktów konsultacyjnych liceów korespondencyjnych normy, dotyczące liczby uczniów w klasach, odnoszą się również do zespołów konsultacyjnych. W siedzibie liceum korespondencyjnego organizuje się tylko jeden przyszkolny punkt konsultacyjny.

5) Organizacja nauczania i wychowania.

Punkty i zespoły konsultacyjne mogą być organizowane poza siedzibą liceum korespondencyjnego — przy liceach ogólnokształcących dla pracujących, jako składowa część tych liceów. Organizację nauczania w takim punkcie (zespole) konsultacyjnym należy oprzeć na zasadach obowiązujących w korespondencyjnych liceach ogólnokształcących.

Szkoły zawodowe dla pracujących

1) Przyjęcia do szkół

Rekrutację kandydatów do średnich szkół zawodowych dla pracujących, wieczorowych i zaocznych, należy zakończyć do dnia 25 sierpnia. Egzamin wstępny do tych szkół przeprowadzić należy w dniach od 1 do 5 września.

W uzasadnionych przypadkach i za zgodą kuratorium w technikum zaocznych można przeprowadzić w czasie od 11 do 25 stycznia rekrutację kandydatów na semestr wiosenny, który rozpoczyna się 1 lutego. Egzamin wstępny dla tych kandydatów należy przeprowadzić w dniach od 25 do 30 stycznia.

2) Sieć i organizacja szkół

W roku szkolnym 1964/65 należy rozwijać technikum zawodowe dla pracujących, zorganizowane na podbudowie zasadniczych szkół zawodowych. Przy otwieraniu nowych szkół zawodowych dla pracujących należy stosować dotychczasowe przepisy. Klasę pierwszą w technikum zawodowym można zorganizować, jeżeli zostanie przyjętych co najmniej 40 uczniów. Klasy wyższe powinny liczyć co najmniej po 35 uczniów.

Warunkiem uruchomienia grupy semestralnej semestru pierwszego technikum (wydziału) zawodowego zaocznego jest przyjęcie co najmniej 40 uczniów. Grupy semestralne semestrów wyższych, z wyjątkiem przedostatniego i ostatniego, powinny liczyć co najmniej po 35 uczniów. Grupy semestralne semestru przedostatniego i ostatniego nie powinny liczyć mniej niż po 30 uczniów.

Punkty konsultacyjne techników (wydziałów) zawodowych zaocznych można organizować w takich miejscowościach i kombinatach przemysłowych, które tego wymagają z uwagi na potrzebę podniesienia kwalifikacji pracowników. Obowiązuje w tym zakresie instrukcja w sprawie organizacji punktów konsultacyjnych techników (wydziałów) zaocznych (Dz. Urz. Min. Ośw. z 1960 r. Nr 11, poz. 204).

W jednym punkcie konsultacyjnym technikum (wydziału) zawodowego zaocznego powinny być zorganizowane co najmniej 3 grupy semestralne. Grupy semestralne organizuje się na zasadach ogólnie obowiązujących w technikumach i wydziałach zawodowych zaocznych. Nowe szkoły zawodowe (wydziały) dla pracujących mogą być otwarte po uzyskaniu zgody Ministerstwa Oświaty.

Pozaszkolna oświata dorosłych

Organizację placówek pozaszkolnej oświaty dorosłych należy oprzeć o instrukcję w sprawie organizacji roku szkolnego 1962/63 (Dz. Urz. Min. Ośw. z 1962 r. Nr 5, poz. 64) oraz o instrukcję w sprawie organizacji roku szkolnego 1963/64 (Dz. Urz. Min. Ośw. z 1963 r. Nr 3, poz. 23).

1) Kuratoria okręgów szkolnych oraz wydziały oświaty i kultury zobowiązane są do koordynowania i nadzorowania działalności organizacji społecznych i towarzystw oświatowych w zakresie oświaty dorosłych.

2) Kuratoria okręgów szkolnych nie mogą wydawać bez zgody Ministerstwa Oświaty organizacjom społecznym i in-

nym zezwoleń na prowadzenie kursów języków obcych. Na kursach języków obcych mogą być używane tylko takie podręczniki i pomoce naukowe, które uzyskały aprobatę władz szkolnych. Kursy języków obcych (zachodnioeuropejskich) dla młodzieży szkolnej mogą być organizowane przez dyrekcje szkół na podstawie zarządzenia Ministra Oświaty z dnia 30 maja 1960 r., (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr 8, poz. 132).

3) Organizacje społeczne mogą prowadzić kursy tylko na podstawie pisemnego zezwolenia kuratorium i na warunkach przez kuratorium ustalonych. Kursy, które zasięgiem swym obejmują teren kilku województw, mogą być prowadzone tylko za zgodą Ministerstwa Oświaty.

Wydziały oświaty i kultury oraz kuratoria powinny prowadzić rejestr kursów, prowadzonych przez organizacje społeczne, roztoczyć nad nimi nadzór i kontrolę.

Zezwolenia na organizowanie i prowadzenie kursów przygotowujących do eksternistycznego egzaminu dojrzałości będą wydawane w roku szkolnym 1964/65 wyłącznie przez Ministerstwo Oświaty, na wniosek kuratorium.

Stawki wynagrodzeń na kursach powinny być zgodne z obowiązującymi w tej mierze przepisami, a wysokość narzutów administracyjnych powinna wynikać z kosztów prowadzenia kursu.

4) Kuratoria okręgów szkolnych rozszerzą sieć komisji egzaminacyjnych w zakładach pracy, przyznających robotnikom tytuły kwalifikacyjne, w celu zapewnienia pełniejszej realizacji uchwały Nr 367 Rady Ministrów oraz wzmocnią nadzór nad przebiegiem egzaminów kwalifikacyjnych w zakładach pracy.

7. Przedszkola i inne placówki wychowania przedszkolnego

1) Przyjęcia dzieci

Komisje, kwalifikujące dzieci do przedszkoli, powinny ściśle przestrzegać zasady, by z pierwszeństwem przyjęcia korzystały dzieci rodziców pracujących i rodziców znajdujących się w trudnych warunkach życiowych (dzieci matek samotnych pracujących i rodzin wielodzietnych, dzieci rodziców o niskich zarobkach, słabo sytuowanych materialnie, mających złe warunki mieszkaniowe).

2) Sieć i organizacja

Organizację przedszkoli i innych placówek wychowania przedszkolnego w roku szkolnym 1964/65 należy ustalić zgodnie z dotychczasowymi przepisami w tym zakresie.

Wzrastające potrzeby w zakresie opieki wychowawczej nad dziećmi w wieku przedszkolnym wymagają, by — obok rozbudowywania w ramach zatwierdzonego planu usług sieci placówek państwowych — nasilić prace zmierzające do zwiększenia liczby miejsc w placówkach prowadzonych przez organizacje społeczne. W związku z tym terenowe organy administracji szkolnej będą:

— współdziałać z TPD i innymi organizacjami w organizowaniu na terenie miast odpłatnych przedszkoli społecznych, udzielając im pomocy w tym zakresie;

— współdziałać z TPD i innymi organizacjami społecznymi w rozwijaniu ognisk przedszkolnych i dziecińców wiejskich;

— otaczać opieką „kluby dziecięce” organizowane na terenie wsi.

Kuratoria i wydziały oświaty i kultury zwrócą szczególną uwagę na wzmocnienie i rozszerzenie opieki wychowawczej nad dziećmi pracowników państwowych gospodarstw rolnych oraz członków spółdzielni produkcyjnych.

3) Organizacja wychowania

Placówki wychowania przedszkolnego będą w dalszym ciągu planować pracę w oparciu o program wychowania w przedszkolu wprowadzony zarządzeniem Ministra Oświaty z dnia 17 lipca 1962 r. (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr 10, poz. 112) oraz o wskazania okólnika Nr 23 z dnia 14 czerwca 1963 r. (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr 8, poz. 77).

W celu zapewnienia placówkom przedszkolnym jak najlepszych warunków dla pracy wychowawczej należy przestrzegać, by zgodnie z ustaloną normą liczba dzieci w oddziale nie przekraczała 35.

Szczególną uwagę należy zwracać na bezpieczeństwo i zdrowie dzieci w placówkach przedszkolnych.

8. Opieka wychowawcza nad dziećmi i młodzieżą

Wychowanie pozalekcyjne i pozaszkolne

1) Kierunki pracy wychowawczej

W szkołach, placówkach wychowania pozaszkolnego i innych placówkach oświatowo-wychowawczych należy rozwijać w czasie wolnym od zajęć szkolnych zajęcia, umożliwiające realizację ogólnych celów i zadań wychowania socjalistycznego.

Szczególną opieką otaczać należy te formy zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, które najbardziej sprzyjają pogłębianiu i umacnianiu oddziaływania ideowo-wychowawczego szkoły i formowaniu socjalistycznej świadomości dzieci i młodzieży.

Przy ustalaniu treści wychowania pozalekcyjnego i pozaszkolnego należy kierować się m. in. wytycznymi podanymi w okólniku Nr 34 z dnia 16 października 1963 r. w sprawie obchodów XX-lecia Polski Ludowej (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr 11, poz. 119) oraz wytycznymi w sprawie organizowania konkursów festiwali, wystaw itp.

Zajęcia pozalekcyjne dla uczniów klas I—IV szkół podstawowych powinny być organizowane jako zajęcia świetlicowe (odrabianie lekcji, majsterkowanie, gry i zabawy, czytelnictwo, opowiadanie bajek, inscenizacje, rytmika, spacery itp.).

W dalszym ciągu należy rozwijać w szkołach zajęcia techniczne, a w szkołach średnich ogólnokształcących i zawodowych organizować bardziej wyspecjalizowane koła: motorowe, lotnicze, krótkofalowców, elektryków itp., korzystając w tej pracy z pomocy organizacji społecznych i młodzieżowych.

W działalności zespołów artystycznych należy uwzględniać właściwości regionu i jego folkloru. Obok zespołów muzycznych, tanecznych i chóralnych powinny być organizowane zespoły recytatorskie, teatralne i inne. W szkołach wiejskich zaleca się ponadto organizowanie kół agrotechnicznych.

Dla uczniów szkół średnich, w miarę możliwości kadrowych, należy również organizować koła młodych pedagogów, racjonalistów, astronomów itp.

W zakładach kształcenia nauczycieli należy rozwijać takie koła zainteresowań, które ułatwią przyszłym nauczycielom organizowanie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych. Różne formy zajęć w szkołach ćwiczeń i placówkach wychowania pozaszkolnego powinny być uwzględniane w planach hospitacji i praktyk dla uczniów i studentów przygotowujących się do zawodu nauczycielskiego.

Zaleca się również organizowanie w szkołach i placówkach wychowania pozaszkolnego kursów przysposabiających do pracy, jak: kursy maszynopisania, kroju i szycia, fotografii, drukarskie, elektryków, obsługi aparatów filmowych itd.

Działalność kół i zespołów w szkołach i placówkach powinna być wykorzystywana do organizowania różnorodnych szkolnych i międzyszkolnych form pracy masowej, jak: obchody uroczystości państwowych, środowiskowych i szkolnych, apele, konkursy czytelnicze, wieczornice, koncerty, sesje naukowe młodych intelektualistów itp.

Organizowane uroczystości i imprezy powinny zapewniać uczniom kulturalną rozrywkę, zabawę i wypoczynek.

Udział uczniów w zajęciach świetlicowych i w pracy kół i zespołów jest dobrowolny. Zapisy powinny być przeprowadzone w miesiącu czerwcu, a zajęcia należy rozpocząć w pierwszych dniach września.

2) Sieć i organizacja

W miarę możliwości lokalowych, kadrowych i finansowych, należy zwiększyć liczbę kół zainteresowań i zespołów oraz liczbę uczniów objętych wychowaniem pozalekcyjnym i pozaszkolnym, organizować place gier i zabaw, ogrody jordanowskie i ogniska pracy pozaszkolnej, pełniej wykorzystywać pomieszczenia i urządzenia pałaców młodzieży, młodzieżowych domów kultury i domów kultury dzieci i młodzieży. Przy organizowaniu i prowadzeniu tych placówek powinny być wykorzystywane również środki społeczne.

Wobec trudności lokalowych szkół i placówek wychowania pozaszkolnego, za zgodą organów administracji szkolnej i na zasadach przez te organy określonych, mogą być organizowane świetlice dziecięce i młodzieżowe również w zakładach pracy, w blokach mieszkalnych itp. i utrzymywane z funduszy własnych rodziców lub ze środków społecznych.

Szczególną troską należy otoczyć młodzież dojeżdżającą do szkół, organizując dla niej świetlice dworcowe, zapewniając jej dogodne warunki nauki własnej.

3) Organizacja wychowania pozalekcyjnego i pozaszkolnego

W terminie do dnia 30 maja 1964 r., kierownicy (dyrektorzy) MDK, DKD i M, ognisk pracy pozaszkolnej, ogrodów jordanowskich oraz placów gier i zabaw przedłożyć wydziałom oświaty i kultury, a dyrektorzy pałaców młodzieży w tym samym terminie kuratoriom do zatwierdzenia projekt organizacji placówki na rok szkolny 1964/65. Przy ustalaniu organizacji placówki należy dążyć do zwiększenia liczby uczestników przypadających na 1 nauczyciela (instruktora) prowadzącego zajęcia świetlicowe, koło zainteresowań lub zespół. Przewidywana liczba uczestników w kole lub zespole nie powinna być mniejsza niż 25.

Szkoły i placówki powinny w szerszym zakresie korzystać z pomocy specjalistów, nie będących nauczycielami, jako instruktorów społecznych, rekrutując ich spośród aktywów komitetów rodzicielskich, zakładów pracy, instytucji i organizacji społecznych i powierzając im prowadzenie określonych zajęć w kołach i zespołach.

W celu rozszerzenia zasięgu działalności młodzieżowych domów kultury oraz domów kultury dzieci i młodzieży wydziały oświaty i kultury powinny w jak najszerszym zakresie zabezpieczyć im możliwość organizowania zajęć w dni wolne od nauki, a także zajęć dwuzmianowych w dniach powszednich dla dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół w godzinach przedpołudniowych i popołudniowych, jak również dla młodzieży nie uczącej się i nie pracującej.

W organizacji wychowania pozalekcyjnego i pozaszkolnego obowiązują dotychczasowe wytyczne.

4) Wczasy dla dzieci i młodzieży

Organizację wypoczynku i zajęć uczniów w okresach ferii szkolnych regulują przepisy i wytyczne wydane przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Wczasów dla Dzieci i Młodzieży oraz przez Ministerstwo Oświaty i inne zainteresowane resorty.

Zadania szkół w tym zakresie wynikają z obowiązku zapewnienia uczniom należytego wypoczynku i opieki wychowawczej w okresach ferii szkolnych, przede wszystkim zaś uczniom najbardziej tego potrzebującym, tj. pochodzącym z rodzin pracowniczych, znajdujących się w najtrudniejszych warunkach materialnych, mieszkaniowych i zdrowotnych.

Szkoła w tym zakresie:

— współdziała ściśle z organizatorami wczasów, tzn. związkami zawodowymi, zakładami pracy, organizacjami społecznymi i młodzieżowymi;

— podejmie samodzielne zadania, organizując dla swoich uczniów placówki wczasów oraz różnorodne formy opieki wychowawczej w miejscu zamieszkania.

Ponadto, w przypadku zakwalifikowania budynku szkolnego na punkt kolonijny lub obozowy, kierownictwo szkoły dopilnuje, aby użytkowane przez placówki wczasów budynki i majątek szkolny zostały przez organizatora przekazane szkole w stanie całkowicie uporządkowanym i w terminie umożliwiającym normalne rozpoczęcie zajęć szkolnych.

Opieka nad dziećmi i młodzieżą

1) Opieka zdrowotna, bezpieczeństwo i higiena pracy, żywienie

W roku szkolnym 1964/65 należy dążyć do dalszego polepszenia warunków zdrowotnych i sanitarnych, bezpieczeństwa i higieny pracy w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych. W związku z tym powinna być wzmocniona troska szkoły o właściwe zagospodarowanie terenów szkolnych, o polepszenie stanu urządzeń sanitarnych, zaopatrzenie w wodę i odpowiednie oświetlenie.

W organizacji pracy w szkołach zawodowych (w pracowniach i warsztatach) należy przestrzegać postanowień zarządzenia Ministra Oświaty z dnia 7 października 1960 r. w sprawie obowiązków personelu pedagogicznego szkół zawodowych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr 13, poz. 241); w innych szkołach i placówkach oświatowo-wychowawczych — zarządzenia Ministra Oświaty w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, które zostanie ogłoszone w Dz. Urz. Min. Ośw.

Organizując w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych różne formy żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży, należy:

— w ramach posiadanych środków planować posiłki dające organizmowi maksymalne korzyści,

— dbać szczególnie o właściwą organizację i wzorową higienę przyrządzania i podawania posiłków oraz o higienę i estetykę spożycia,

— wdrażać młodzież do samoobsługi i pomocy w organizacji żywienia,

— w szerokim zakresie wciągać do organizacji żywienia komitety rodzicielskie.

2) Pomoc dzieciom i młodzieży

a. Stypendia uczniowskie

Przydziału stypendiów należy dokonywać zgodnie z postanowieniami okólnika Ministra Oświaty z dnia 17 lipca 1957 r. (Nr PB-3-2128/57) w sprawie zasad rozdziału stypendiów i miejsc w internatach w zasadniczych szkołach zawodowych i technikach zawodowych podległych Ministerstwu Oświaty, pisma z dnia 17 stycznia 1963 r. (Nr PF2-20m/1/63), okólnika Nr 18 z dnia 17 lipca 1954 r. w sprawie przydzielania stypendiów uczniom szkół podstawowych (Dz. Urz. Min. Ośw., Nr 10, poz. 81) i zarządzenia Ministra Oświaty z dnia 23 sierpnia 1950 r. w sprawie powołania w szkołach komisji do spraw stypendiów i internatów oraz jednolitego systemu stypendialnego (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr 1, poz. 208).

W szczególności należy ściśle przestrzegać ustalonych kryteriów przyznawania stypendiów oraz komisyjnego podejmowania decyzji o przyznaniu lub cofnięciu stypendium.

W szerszym zakresie niż dotychczas należy przydziałać stypendia uczniom szkół ogólnokształcących, uczniom korzystającym z internatów i półinternatów oraz uczniom umieszczonym na stacjach i dojeżdżającym do szkół, o ile uczniowie ci odpowiadają ustalonym w wytycznych kryteriom.

b. Pomoc materialna dzieciom w rodzinach własnych i zastępczych

Przy udzielaniu pomocy materialnej dzieciom w rodzinach własnych należy przestrzegać zasad ustalonych w piśmie Ministerstwa Oświaty z dnia 27 stycznia 1949 r. (Nr Op 192/49), z uwzględnieniem zasady zróżnicowania stawek pomocy, zależnie od warunków materialnych rodziny.

Udzielanie pomocy materialnej z budżetu domów dziecka należy stosować w odniesieniu do dzieci kwalifikujących się do tych placówek, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci osieroconych, znajdujących się pod opieką osób obcych nie zobowiązanych do alimentacji.

Przy planowaniu usług w rodzinach zastępczych i własnych oraz przy udzielaniu zasiłku na utrzymanie powierzonych im dzieci należy przestrzegać wytycznych zawartych w piśmie z dnia 12 października 1962 r. (Nr OW1-1492/62).

3) Placówki opiekuńczo-wychowawcze

a. Świetlice z dożywianiem i półinternaty szkolne

Przy kwalifikowaniu dzieci do świetlic z dożywianiem należy przestrzegać postanowień okólnika Nr 3 z dnia 26 stycznia 1952 r. w sprawie działalności świetlic z dożywianiem (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr 2, poz. 19). W ramach przydzielonych kredytów oraz przy wykorzystaniu środków społecznych należy zmierzać do zwiększenia sieci świetlic z dożywianiem. W większym zakresie niż dotychczas należy organizować świetlice w zbiorczych szkołach wiejskich, szczególnie w szkołach, do których uczęszczają dzieci robotników rolnych PGR.

Grupa wychowawcza w świetlicy z dożywianiem powinna liczyć nie mniej niż 30 wychowanków.

Na terenach, na których szczególnie ostro występuje zjawisko niedostatecznej opieki nad dziećmi w czasie objętym zajęciami szkolnymi, zwłaszcza w ośrodkach wielkomiejskich i przemysłowych, należy w szerszym zakresie organizować świetlice i półinternaty szkolne według zasad określonych w piśmie Ministerstwa Oświaty z dnia 8 czerwca 1962 r. (Nr OW1-825/62).

b. Internaty i bursy szkolne

Przy kwalifikowaniu uczniów do internatów i burs szkolnych obowiązują przepisy wymienione w pkt. 2 lit. b. (stypendia uczniowskie). W pierwszej kolejności do internatów (burs) przyjmować należy młodzież robotniczą i wiejską, zwłaszcza dzieci robotników rolnych PGR.

Uczniów z rodzin dobrze sytuowanych materialnie należy umieszczać na stacjach.

W celu zwiększenia liczby miejsc w internatach należy dopilnować wykonania planu wykwaterowania osób obcych z pomieszczeń internatowych. Ustalone normy powierzchni mieszkalnej w internatach przypadające na jednego wychowanka mogą przejściowo być obniżone do 15%, czyli liczba wychowanków może być wyższa do 15% od liczby miejsc w internatach.

Najpóźniej do 10 września dyrektorzy szkół i kierownicy internatów opracują przy udziale nauczycieli i wychowawców roczny plan pracy wychowawczej internatu.

c. Ośrodki szkolno-wychowawcze

Kuratoria, w miarę potrzeb społecznych i możliwości lokalowych, mogą za zgodą Ministerstwa Oświaty organizować ośrodki szkolno-wychowawcze. Zasady organizacyjno-wychowawcze są ustalane dla każdego ośrodka oddzielnie.

d. Domy dziecka

Przy kwalifikowaniu dzieci do domów dziecka obowiązują postanowienia instrukcji z dnia 1 października 1949 r. w sprawie kwalifikowania kandydatów do domów dziecka i kierowania ruchem wychowanków domów dziecka (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr 15, poz. 252).

Do domów dziecka należy kierować w pierwszej kolejności sieroty i dzieci pozbawione opieki rodziców (opiekunów), dzieci skierowane do domów dziecka przez sądy opiekuńcze oraz dzieci z domów małego dziecka i pogotowi opiekuńczych.

Wydziały oświaty i kultury w terminie do 31 maja 1964 r. dokonają rekwalfikacji wychowanków domów dziecka. Rekwalfikacja powinna objąć również dzieci otrzymujące pomoc materialną z budżetu domów dziecka.

W celu zmniejszenia zagęszczenia miejsc w sypialniach należy dopilnować wykwaterowania osób obcych z pomieszczeń domów dziecka.

e. Pogotowia opiekuńcze

Pracę w pogotowiach opiekuńczych należy organizować zgodnie z zarządzeniem Ministra Oświaty z dnia 30 czerwca 1958 r. w sprawie statutu państwowego pogotowia opiekuńczego (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr 10, poz. 131). Kuratoria powinny przestrzegać, aby nie przetrzymywać w pogotowiach opiekuńczych wychowanków ponad okres niezbędny do rozpoznania sytuacji i potrzeb dziecka, w tym również charakteru i stopnia upośledzenia. W zależności od rozpoznania dzieci te należy umieszczać w pierwszej kolejności w odpowiednich szkołach specjalnych, zakładach wychowawczych, domach dziecka lub z odpowiednimi zaleceniami przekazywać rodzicom.

III. DOSKONALENIE PRACY NAUCZYCIELI

1. Założenia programowe

Plany działalności ośrodków metodycznych w roku szkolnym 1964/65 powinny być opracowane zgodnie z wytycznymi Centralnego Ośrodka Metodycznego na podstawie wnikliwej analizy potrzeb nauczycieli danego środowiska w związku z przeprowadzeniem reformy szkolnictwa, pogłębieniem działalności ideowo-wychowawczej szkół. Działalność ośrodków powinna skupiać się:

— na treściach ideowo-politycznych i światopoglądowych, wzbogacających wiedzę nauczycieli o procesach, przemianach społecznych, ekonomicznych i kulturalnych naszego kraju i ułatwiających im pełniejsze wykorzystanie materiału nauczania dla celów wychowawczych, zwłaszcza dla wydobywania treści sprzyjających wychowaniu ideowo-politycznemu i umacnianiu więzi młodego pokolenia z partią i budownictwem socjalizmu;

— na treściach stanowiących uzupełnienie i pogłębienie wiedzy nauczycieli, koniecznej dla lepszej realizacji programu nauczania 8-klasowej szkoły podstawowej oraz zmienionych treści w programach szkół średnich ogólnokształcących i szkół zawodowych;

— na treściach sprzyjających polepszeniu i unowocześnieniu metod pracy dydaktyczno-wychowawczej, ułatwiających zbliżenie szkoły do życia, stosowanie wiedzy w praktyce i kształcenie politechniczne.

Realizacja tych treści wymaga dalszego wzmocnienia organizacyjnego ośrodków metodycznych, znacznego poszerzenia i zintensyfikowania działalności instruktazowej ośrodków metodycznych oraz poszukiwania nowych form niesienia pomocy szkołom i nauczycielom w organizacji doskonalenia wewnątrzszkolnego i międzyszkolnego. Dobór

form, metod i organizacja doskonalenia powinny być dostosowane do potrzeb szkół i nauczycieli oraz warunków terenowych i organizacji szkół.

2. Formy i metody doskonalenia

a. Zespoły samokształceniowe

Rok szkolny 1964/65 powinien się zaznaczyć szerokim rozwojem szkolnych i międzyszkolnych zespołów samokształceniowych. Ośrodki metodyczne, przy współdziałaniu z administracją szkolną, zorganizują sieć zespołów samokształceniowych, udzielając im wszechstronnej pomocy w ustaleniu tematyki, literatury i innych materiałów pomocniczych.

W czasie zebrań zespołów samokształceniowych wskazane jest omawianie określonych pozycji z literatury pedagogicznej, konfrontacja zawartych w niej postulatów z treścią i metodami własnej działalności pedagogicznej nauczyciela, wymiana doświadczeń itp.

Wytuczne w sprawie organizacji i pracy zespołów samokształceniowych zostaną wydane oddzielnie przez Centralny Ośrodek Metodyczny.

b. Konferencje metodyczno-przedmiotowe

W roku szkolnym 1964/65 ośrodki metodyczne w powiatach w porozumieniu z wydziałami oświaty i kultury, powinny organizować konferencje metodyczno-przedmiotowe dla nauczycieli. Tematyka konferencji metodyczno-przedmiotowych powinna uwzględniać treści nowych programów nauczania.

Organizacja i tematyka konferencji zostanie opracowana i podana przez COM oddzielnie.

c. Szkolenie kursowe nauczycieli

Ośrodki metodyczne w powiatach mogą — w miarę posiadanych kredytów — organizować w ciągu roku szkolnego, bez odrywania od pracy, krótkoterminowe kursy dla nauczycieli szkół podstawowych i wychowawczyń przedszkoli. Programy tych kursów powinny być zatwierdzone przez okręgowy ośrodek metodyczny.

Okręgowe ośrodki metodyczne zorganizują kursy śródroczne dla nauczycieli oraz kursy wakacyjne zgodnie z planem zatwierdzonym przez Centralny Ośrodek Metodyczny.

Organizację zajęć na tych kursach oraz zasady finansowania określają odrębne przepisy.

d. Rozwijanie twórczości i inicjatywy nauczycieli

Powodzenie w realizacji zadań postawionych przed całym szkolnictwem w dużym stopniu zależeć będzie od wykazywania przez nauczycieli własnej inicjatywy i twórczości w pracy pedagogicznej. Spośród wielu form kształtowania takiej postawy na szczególną uwagę zasługuje prowadzona przez ośrodki akcja odczytów pedagogicznych oraz szkoły wiodące.

Akcja odczytów pedagogicznych jest ogólnopolskim przeglądem twórczości pedagogicznej nauczycieli. Praca nad odczytem sprzyja samokształceniu nauczyciela — autora odczytu, ułatwia dzielenie się doświadczeniami z innymi nauczycielami oraz ma wpływ na zwiększenie dorobku nauki.

Ośrodki metodyczne w powiatach powinny wzmoczyć siłki nad spopularyzowaniem akcji odczytów pedagogicznych oraz wykorzystaniem dorobku odczytów w pracy zespołu aktywny i w innych formach działalności.

Ważną rolę w doskonaleniu pracy nauczycieli powinny odgrywać szkoły wiodące. Zasady tworzenia pracy tych szkół oraz ich działalności określa odrębne zarządzenie. W roku szkolnym 1964/65 należy zwrócić szczególną uwagę, by szkoły będące siedzibą ognisk metodycznych w powiatach przekształcały się systematycznie w szkoły wiodące w zakresie specjalności reprezentowanej przez dane ogniska.

e. Konsultacje i hospitacje

Ważne miejsce w działalności ośrodków metodycznych powinien spełniać indywidualny i zbiorowy instruktaż.

Wskazane jest wprowadzenie w szerszym niż dotychczas zakresie instruktażu nauczycieli w miejscu pracy kierownika sekcji OOM i ogniska metodycznego w powiecie.

Udzielanie indywidualnego instruktażu w siedzibie sekcji czy ogniska należy rozpowszechnić, zwłaszcza w stosunku do nauczycieli szkół podstawowych.

Udzielane konsultacje nauczycielowi w siedzibie ogniska metodycznego powinny być połączone z hospitacją lekcji prowadzonych przez kierownika (instruktora) tego ogniska.

W czasie hospitacji lekcji prowadzonych przez nauczycieli w miejscu ich pracy, pracownicy ośrodków metodycznych powinni możliwie wszechstronnie poznać warsztat pracy nauczyciela, osiągnięcia i trudności w organizacji pracy dydaktyczno-wychowawczej nauczyciela. Udzielając instruktażu pracownicy ośrodków metodycznych powinni zwracać również uwagę na ukierunkowanie indywidualnego czytelnictwa nauczyciela, wdrażanie do samokontroli działalności.

Hospitacje powinny obejmować również zajęcia szkolnych i międzyszkolnych zespołów samokształceniowych.

IV. KADRY I BAZA MATERIALNA SZKÓŁ

1. Sprawy kadrowe

Podstawowym zadaniem kuratoriów okręgów szkolnych i wydziałów oświaty i kultury jest:

1) ustalenie planu potrzeb kadrowych szkolnictwa w roku szkolnym 1964/65 i jego realizacja, tj. zapewnienie wszystkim szkołom kadry nauczycieli i wychowawców;

2) przeprowadzanie ruchu służbowego;

3) rozmieszczanie nowozatrudnionych absolwentów zakładów kształcenia nauczycieli dla jak najlepszego zabezpieczenia bieżących potrzeb szkół;

4) przygotowanie niezbędnych kadr dla przejścia w szkołach podstawowych z 7-letniego na 8-letni okres nauczania.

Przy zatwierdzaniu organizacji szkół i ustalaniu obsady kadrowej należy ściśle przestrzegać zarządzeń, instrukcji i wytycznych Ministerstwa Oświaty dotyczących:

— przydziału ekwiwalentów za zawieszoną rentę,

— dodatków specjalnych,

— przydziału godzin nadliczbowych i udzielania zezwoleń na zajęcia dodatkowe,

— dyscypliny pracy w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych,

— trybu postępowania przy obsadzie stanowisk kierowniczych.

Dla zapewnienia szkołom niezbędnej obsady kadrowej wydziały oświaty i kultury oraz kuratoria powinny zwiększyć troskę o zapewnienie nauczycielom mieszkań, opieki lekarskiej itd. zgodnie z okólnikiem Nr 25 z dnia 3 lipca 1963 r. (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr 9, poz. 95).

Prace związane z przeprowadzaniem ruchu służbowego powinny być wykonywane wg następującego terminarza:

a) składanie przez nauczycieli podań o przeniesienie, urlopy — do 15 kwietnia,

b) składanie przez nauczycieli wypowiedzeń stosunku służbowego — do końca marca,

c) przesyłanie podań nauczycieli w sprawie urlopów organom właściwym do ich załatwienia — do 30 kwietnia,

d) doręczanie zainteresowanym decyzji w sprawie przeniesień z urzędu, bez zgody nauczyciela — do 31 maja,

e) załatwianie przez kuratoria i wydziały oświaty i kultury podań nauczycieli w sprawie przeniesień, zwolnień i urlopów — do 30 czerwca,

f) przesyłanie w terminie 14-dniowym do wyższych instancji odwołań nauczycieli od decyzji wydanych w I instancji i załatwienie tych odwołań — do 31 lipca.

2. Wyposażenie i zaopatrzenie szkół

Niezbędna jest dalsza poprawa w dziedzinie wyposażenia szkół w pomoce naukowe, urządzenia techniczne, meble i sprzęt drogą:

— planowych zakupów w PZS „Cezas” oraz w innych branżowych centralach handlowych, sklepach specjalistycznych i warsztatach szkół zawodowych;

— wykonywania pomocy naukowych i sprzętów we własnym zakresie w szkolnych pracowniach i warsztatach, na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych;

— mobilizowania środków społecznych na cele wyposażenia i zaopatrzenia szkół.

1) Pomoce naukowe, pracownie przedmiotowe

a. W celu usprawnienia wyposażenia szkół należy:

— przestrzegać realizacji przez szkoły ogólnokształcące zakupu pomocy naukowych umieszczonych w „Wykazie minimalnym i podstawowym wyposażenia szkół ogólnokształcących” (Wyd. PZWS 1961);

— wprowadzić zasadę zaopatrywania szkół w komplety pomocy naukowych lub narzędzi, dzięki czemu będzie można w sposób planowy eksponować w nauczaniu określone dziedziny wiedzy i umiejętności. Pierwszeństwo należy dawać kompletom pomocy naukowych oraz sprzętom i urządzeniom służącym politechnizacji szkoły ogólnokształcącej,

— zabezpieczyć możliwość nabywania przez szkoły nowoczesnych środków nauczania, jak rzutników z kompletami przezroczcy, projekcyjnych aparatów filmowych, gramofonów elektrycznych ze wzmacniaczami i płytoteką, a w większych i zasobniejszych szkołach — magnetofonów.

b. W celu zwiększenia masy towarowej artykułów szkolnych zaleca się:

— zwiększyć udział warsztatów szkół zawodowych w zaopatrzeniu szkół ogólnokształcących w pomoce naukowe i meble, zwłaszcza w wyposażaniu pracowni technicznych;

— starać się w dalszym ciągu o zamawianie przez przedsiębiorstwo CEZAS sprzętu szkolnego w terenowym przemyśle państwowym i spółdzielczym;

— rozwijać ruch racjonalizatorski wśród nauczycieli w dziedzinie projektowania pomocy naukowych i sprzętów szkolnych;

— propagować wykonywanie pomocy naukowych przez szkoły na własny użytek, zwłaszcza na zajęciach praktyczno-technicznych w szkołach ogólnokształcących, w pracowniach przedmiotowych i w warsztatach szkolnych.

2) Materiały, surowce, druki szkolne

Zakres oraz sposób składania zapotrzebowań i zamówień na surowce dla celów szkoleniowo-produkcyjnych reguluje w roku 1964 instrukcja z dnia 8 czerwca 1963 r. (Nr PF7-od-5/63) w sprawie zaopatrzenia w materiały techniczne, surowce, maszyny i urządzenia oraz inne artykuły.

Zobowiązuje się kuratoria okręgów szkolnych, aby drogą porozumienia z wydziałami handlu i wydziałami przemysłu PWRN regulowały sposób zaopatrywania szkół ogólnokształcących w materiały potrzebne do zajęć praktyczno-technicznych.

Zaopatrzenie w druki szkolne odbywa się drogą zamawiania potrzebnych druków przez szkoły w PZS „CEZAS”. Kuratoria okręgów szkolnych dopilnują aby PZS „Cezas” złożyły zamówienia we wskazanych przedsiębiorstwach wydawniczych na poszczególne rodzaje druków w ilości przewidywanego zużycia.

3) Podręczniki i lektury szkolne

Zaopatrzenie w podręczniki szkolne należy organizować zgodnie z zasadami określonymi w instrukcji z dnia 25 marca 1961 r. w sprawie sposobu i warunków zamkniętego zaopatrywania uczniów w podręczniki do przedmiotów ogólnokształcących (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr 2, poz. 19) oraz w okólniku Nr 38 z dnia 19 grudnia 1963 r. w sprawie zaopatrzenia uczniów w podręczniki szkolne na rok szkolny 1964/65 (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr 13, poz. 136). Podręczniki i książki pomocnicze obowiązujące dla szkół zawodowych w roku szkolnym 1964/65 podane są w wykazie podręczników dla szkół zawodowych na rok szkolny 1964/65, który zostanie ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Min. Oświaty.

Zaopatrywanie bibliotek szkolnych w lektury szkolne odbywać się będzie w dalszym ciągu na zasadach ustalonych instrukcją stanowiącą załącznik do zarządzenia Ministra Oświaty i Ministra Kultury i Sztuki z dnia 30 października 1962 r. (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr 13, poz. 147).

3. Planowanie i finansowanie zadań w zakresie oświaty i wychowania

1) Założenia ogólne wykonywania planu i budżetu w 1964 r. oraz opracowania planu i budżetu na 1965 r.

Podstawowym zadaniem wszystkich ogniw administracji oświatowej oraz kierowników (dyrektorów) szkół związanym z przygotowaniem roku szkolnego 1964/65 w zakresie realizacji planu i budżetu na 1964 r. oraz opracowaniem projektu planu i budżetu na 1965 r., jest stwarzanie szkołom coraz lepszych warunków dla dalszej realizacji reformy szkolnej, dla podnoszenia poziomu nauczania i sprawności kształcenia.

Realizacja tego zadania wymaga, aby roczne plany w zakresie oświaty były formułowane i wykonywane w sposób jak najbardziej prawidłowy, i aby stojące do dyspozycji środki rzeczowe i finansowe były przez wydziały oświaty i kuratoria oraz szkoły wykorzystywane w sposób celowy i oszczędny.

Środki budżetowe powinny być wydatkowane w miarę realizacji planu usług, zgodnie z istotnymi potrzebami szkół, w sposób planowy, oszczędny i rytmicznie.

2) Wykonywanie zadań planowych w 1964 r.

Organizacja nowego roku szkolnego 1964/65 powinna być ustalana szczególnie wnikliwie, w ramach uchwalonych na 1964 rok zadań oraz środków.

Zatwierdzone plany organizacyjne powinny mieć charakter dyrektywny.

Niezależnie od wskazań dotyczących zasad i norm organizacyjnych, zawartych w poszczególnych rozdziałach niniejszej instrukcji, należy przy realizacji planu usług w 1964 r. kierować się następującymi zasadami:

a. Plan przyjąć uczniów do klas VIII liceów ogólnokształcących, do klas I szkół zawodowych, do klas I liceów pedagogicznych, liceów dla wychowawczyń przedszkoli i techników przemysłowo-pedagogicznych, na I rok studiów nauuczycielskich, do liceów dla pracujących oraz do korespondencyjnych liceów ogólnokształcących — powinien być wykonany zgodnie z ustaleniami NPG na 1964 r.

b. Zezwolenie na otwarcie nowej szkoły (oddziału, wydziału) licealnej lub zawodowej może być wydane tylko wtedy, gdy szkoła posiada odpowiedni lokal, kadre nauczycielską oraz środki finansowe, a liczba uczniów mieści się w ustalonym dla województwa limicie.

c. Liczba dzieci w przedszkolach, w domach dziecka i w innych placówkach opiekuńczo-wychowawczych nie może przekroczyć ustalonego planu.

d. W internatach szkół ogólnokształcących i zawodowych dopuszczalna liczba korzystających nie może przekroczyć 15% ogólnej liczby miejsc. Liczba etatów i godzin wychowawczych, w przypadku zwiększenia liczby korzystających z internatu, w zasadzie powinna być utrzymana na niezwiększonym poziomie, przy czym należy zwiększyć udział młodzieży w pracach organizacyjnych i porządkowych w internacie oraz stosować w większym stopniu samoobsługę.

3) Wykonywanie budżetu w 1964 r.

a. Kuratoria okręgów szkolnych oraz wydziały oświaty i kultury powinny czuwać nad prawidłowym przebiegiem finansowania jednostek, zakładów i zadań budżetowych; powinny podejmować starania o terminowy przydział kredytów na wykonywanie nowych zadań w 1964 r. oraz o przydział środków pieniężnych na realizację ustalonych kwartalnych planów wydatków budżetowych.

b. W planie wydatków na poszczególne kwartały 1964 r. należy mieć na uwadze potrzeby 4 miesięcy (IX—XII) roku szkolnego 1964/65. Dotyczy to zwłaszcza zabezpieczenia realizacji zwiększonych zadań planowych (nowe szkoły, oddziały itp.), nowych planów nauczania, zwiększonego zatrudnienia i funduszu płac, stypendiów, przygotowania bazy lokalowej (remonty, adaptacje budynków i pomieszczeń szkolnych) oraz wyposażenia szkół w pomoce naukowe, sprzęt i materiały.

c. W toku ustalania i wykonywania budżetu powinna być przestrzegana obowiązująca dyscyplina budżetowa i finansowa. W szczególności dotyczy to gospodarki etatami (godzinami nadliczbowymi) i funduszem płac. Wyплаты wszelkich wynagrodzeń, związanych z ustalonymi na r. 1964 zadaniami, powinny się mieścić w limitach osobowego i bezosobowego funduszu płac. W szczególności liczba dodatków specjalnych oraz wysokość wypłat z tytułu zastępstw za nieobecnych w pracy nauczycieli musi być uzależniona od posiadanego funduszu płac. Zwiększenie fun-

duszu płac ponad ustalone limity jest możliwe tylko w przypadkach przewidzianych w obowiązujących przepisach i tylko w przepisanej trybie.

d. Konieczne jest dalsze zwiększenie ze strony kuratorów okręgów szkolnych i wydziałów oświaty i kultury nadzoru i kontroli nad celowością, gospodarnością i prawidłowością dokonywanych wydatków oraz nad wymierzaniem i pobieraniem dochodów budżetowych jednostek i zakładów budżetowych. Obowiązki te spoczywają również na pracownikach nadzoru pedagogicznego.

4) Opracowanie planu i budżetu na rok 1965

Projekt planu i budżetu na 1965 rok należy oprzeć na zatwierdzonych projektach organizacji szkół na rok szkolny 1964/65 oraz na zamierzeniach na rok szkolny 1965/66 (okres IX—XII 1965 r.), stosownie do wytycznych Ministerstwa Oświaty w sprawie opracowania planu i budżetu na 1965 r.

Szczególnie wnikliwie, zgodnie z potrzebami i prawidłowo należy zaplanować zatrudnienie i fundusz płac.

Załącznik do instrukcji w sprawie organizacji roku szkolnego 1964/65

HISTORIA

Klasa VII

EUROPA I ZIEMIE POLSKIE POD ZABORAMI W DRUGIEJ POŁOWIE XIX I NA POCZĄTKU XX W. ROZWÓJ RUCHU ROBOTNICZEGO

(10 godzin lekcyjnych)

Komuna Paryska. Klęska Francji w wojnie z Prusami. Zjednoczenie Niemiec pod berłem króla pruskiego — 1871 r. Ogłoszenie Komuny — 1871 r. Najważniejsze reformy. Walka zbrojna Komuny z rządem wersalskim. Powstanie pieśni Międzynarodówka. Udział Polaków w Komunie (J. Dąbrowski, W. Wróblewski). Upadek Komuny.

Przemiany gospodarcze i społeczne. Wpływ nauki na rozwój techniki w drugiej połowie XIX i na początku XX w. Koncentracja kapitału i przemysłu. Powstawanie i rozbudowa wielkich miast i osiedli przemysłowych. Wzrost liczebny klasy robotniczej. Walka robotników z wyzyskiem kapitalistycznym. Pierwsze partie socjalistyczne. Druga Międzynarodówka. 1 Maja — dniem manifestacji klasy robotniczej — 1889 r. Początki ruchu robotniczego w Rosji. Rewolucyjna działalność Lenina.

Ekspansja kolonialna wielkich mocarstw. Kolonie angielskie, francuskie, niemieckie. Uzależnienie gospodarcze i polityczne Chin. Wyzysk kolonialny.

Ziemie polskie pod zaborami w drugiej połowie XIX i na początku XX w.

Rusyfikacja urzędów i szkolnictwa w Królestwie Polskim. Wzmoczenie przemysłu. Walka o oświatę, tajne nauczanie. Warszawa ośrodkiem życia umysłowego. Germanizacyjna polityka rządu pruskiego. Hakata. Walka Polaków o utrzymanie ziemi i zachowanie języka ojczystego. Odrodzenie narodowe na Śląsku i Mazurach. Warunki życia w autonomicznej Galicji. Rola Krakowa w życiu kulturalnym narodu polskiego pod zaborami. Rola literatury i sztuki w podtrzymywaniu świadomości narodowej oraz dążeń niepodległościowych (E. Orzeszkowa, B. Prus, H. Sienkiewicz, M. Konopnicka).

Ruch robotniczy i ludowy na ziemiach polskich. Wzrost liczebny klasy robotniczej. Pierwsze żywiołowe wystąpienia robotników przeciw kapitalizmowi. Ludwik Waryński — pierwszy przywódca polskiego ruchu socjalistycznego. Wielki Proletariat — 1882 r., związki z rewolucyjnym ruchem w Rosji. Partie robotnicze w końcu XIX w.: Polska Partia Socjalistyczna, Socjal-Demokracja Królestwa Polskiego i Litwy (Feliks Dzierżyński, Julian Marchlewski, Róża Luksemburg), ich stosunek do ruchu robotniczego w Rosji.

Początki ruchu ludowego w Galicji. Walka z upośledzeniem społecznym i politycznym chłopów.

REWOLUCJA 1905—1907 R. W ROSJI I W KRÓLESTWIE POLSKIM

(2 godziny lekcyjne)

Klęska Rosji w wojnie z Japonią. Wybuch rewolucji w Rosji. Krwawa niedziela. Strajki, ruchy chłopskie. Lenin i bolszewicy na czele rewolucji.

Wybuch rewolucji w Królestwie. Łódź, Warszawa i Zagłębie Dąbrowskie głównymi ośrodkami ruchu rewolucyjnego. Strajk szkolny. Wrzenie rewolucyjne na wsi. SDKPiL i PPS w rewolucji.

PIERWSZA WOJNA ŚWIATOWA 1914—1918 R.

(3 godziny lekcyjne)

Zaostrzenie konfliktów między mocarstwami imperialistycznymi na początku XX w. (walka o nowy podział świata, zbrojenia).

Państwa centralne i koalicja. Imperialistyczne cele wojny obu walczących stron. Zastosowanie nowych technicznych środków niszczenia. Przerzucenie całego ciężaru wojny na masy pracujące. Wzrost ucisku, nędzy i głodu. Zyski wojenne kapitalistów i obszarników.

Orientacje i ugrupowania polityczne na ziemiach polskich w oparciu o państwa centralne i o koalicję. SDKPiL i PPS-lewica — orientacja na rewolucję w państwach zaborczych. Stosunek państw centralnych i koalicji do sprawy niepodległości Polski. Polskie formacje wojskowe w kraju i za granicą.

WIELKA SOCJALISTYCZNA REWOLUCJA PAŹDZIERNIKOWA

(3 godziny lekcyjne)

Wzrost nastrojów rewolucyjnych w Rosji. Antywojenne wystąpienia mas ludowych. Obalenie caratu w Rosji (luty 1917 r.). Partia komunistyczna pod przewodnictwem Lenina organizatorem rewolucji. Zwycięstwo Rewolucji Październikowej — 7 XI (25 X) 1917 r.

Pierwsze dekrety władzy radzieckiej: deklaracja praw narodów Rosji, dekret o pokoju. Stosunek władzy radzieckiej do sprawy niepodległości Polski.

Udział Polaków w Rewolucji Październikowej (J. Marchlewski, F. Dzierżyński, J. Leński).

Międzynarodowe znaczenie Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej.

ZAKOŃCZENIE PIERWSZEJ WOJNY ŚWIATOWEJ PRÓBY LIKWIDACJI REPUBLIKI RADZIECKIEJ

(2 godziny lekcyjne)

Klęska państw centralnych; rewolucja w Niemczech i Austrii. Powstanie nowych państw. Traktat Wersalski — 1919 r. Interwencja państw imperialistycznych w Rosji. Wystąpienia mas pracujących w krajach kapitalistycznych przeciw interwencji antyradzieckiej. Zwycięska walka Republiki Radzieckiej z interwencją i kontrrewolucją.

ODZYSKANIE NIEPODLEGŁOŚCI PRZEZ POLSKĘ W LISTOPADZIE 1918 R. POCZĄTKI BURŻUAZYJNEJ RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

(5 godzin lekcyjnych)

Rola mas ludowych w walce o wyzwolenie narodowe i o władzę (rozbrajanie zaborców, powstanie wielkopolskie, rady delegatów robotniczych i chłopskich). Utworzenie KPRP w grudniu 1918 r. Postawa poszczególnych partii politycznych. Rząd lubelski. Uchwycenie władzy przez burżuazję. Udział Polski w antyradzieckiej interwencji (1920 r.).

Ustalenie granic Polski w latach 1919—1921: traktat wersalski, traktat ryski, plebiscyty, powstania śląskie.

Stosunki polityczne i społeczne. Trudności gospodarcze (zniszczenia wojenne, różnice między zaborami, zależność od kapitału obcego, zacofanie gospodarcze i kulturalne, bezrobocie). Walka klasy robotniczej o poprawę sytuacji ekonomicznej i społecznej. Walka chłopów o ziemię, sprawa reformy rolnej. Stan oświaty.

Burżuazyjno-demokratyczny charakter konstytucji marcowej 1921 r.

BUDOWA SOCJALIZMU W ZWIĄZKU RADZIECKIM

(2 godziny lekcyjne)

Odbudowa kraju. Budowa bazy przemysłowej socjalizmu w warunkach okrajania kapitalistycznego. Kierownicza rola partii komunistycznej. Śmierć Lenina (1924 r.). Stalin na czele partii. Kolektywizacja rolnictwa. Rozwój oświaty i kultury.

ŚWIAT KAPITALISTYCZNY PO PIERWSZEJ WOJNIE ŚWIATOWEJ

(2 godziny lekcyjne)

Społeczne, polityczne i gospodarcze skutki pierwszej wojny światowej: sprzeczności między państwami kapitalistycznymi, kryzys gospodarczy (1929—1933 r.). Obawa świata kapitalistycznego przed rewolucją społeczną. Powstanie faszystów we Włoszech. Pomoc Anglii, USA i Francji w odbudowie gospodarczej i militarnej potęgi Niemiec.

PRZEJAWY FASZYZACJI W POLSCE**I WALKA SIŁ POSTĘPOWYCH O DEMOKRACJĘ**

(2 godziny lekcyjne)

Zamach majowy J. Piłsudskiego w 1926 r. Ograniczanie praw obywatelskich. Polityka dyskryminacji wobec mniejszości narodowych. Terror sanacji (proces brzeski, obóz w Berezie Kartuskiej). Kryzys gospodarczy. Wzrost bezrobocia, sytuacja młodzieży.

Walka sił rewolucyjnych i postępowych z faszystami kraju (KPP, PPS-lewica i SL). Krwawo tłumione strajki robotników i strajki chłopskie.

SITUACJA MIĘDZYNARODOWA**W PRZEDNIU DRUGIEJ WOJNY ŚWIATOWEJ**

(3 godziny lekcyjne)

Dojście Hitlera do władzy w Niemczech. Faszystowska polityka agresji. Interwencja Niemiec i Włoch przeciw republikańskiej Hiszpanii. Pomoc walczącej Hiszpanii ze strony ochotniczych Brygad Międzynarodowych (K. Świerczewski, Dąbrowszczacy).

Zaborcza polityka hitlerowskich Niemiec: zabór Austrii, Monachium, rozbiór Czechosłowacji. Stanowisko ZSRR i sił postępowych w Europie wobec polityki agresji i wojny.

Sprzeczna z interesami narodu prohitlerowska i antyradycka polityka zagraniczna rządu sanacyjnego. Izolacja polityczna i słabość militarna Polski. Postawa sił antyfaszystowskich w obronie niepodległości Polski.

DRUGA WOJNA ŚWIATOWA 1939—1945 R.

(10 godzin lekcyjnych)

Podboje Niemiec i Włoch w latach 1939—1942 r. Najazd hitlerowskich Niemiec na Polskę — I.X. 1939 r. Wypowiedzenie wojny przez Anglię i Francję — brak działań wojennych na zachodzie. Bohaterstwo żołnierza i ludności cywilnej. Westerplatte, obrona Warszawy i Modlina, bitwa nad Bzurą. Ucieczka rządu i naczelnego dowództwa do Rumunii. Ostatnie walki z Niemcami. Źródła klęski wrześniowej.

Zasięg terytorialny podbojów faszystowskich Niemiec i Włoch w latach 1939—1941 r. Bitwa o Anglię. Udział Polaków w walkach na zachodzie.

Najazd hitlerowskich Niemiec na ZSRR — 1941 r. Koalicja antyhitlerowska. Front wschodni głównym teatrem działań wojennych. Bohaterska walka armii i narodu radzieckiego. Przełomowe znaczenie zwycięstwa w bitwie nad Wołgą.

Walka Polaków o odzyskanie niepodległości. Okupacja hitlerowska na ziemiach polskich. Planowe wyniszczanie narodu polskiego: wysiedlenia, egzekucje, obozy śmierci. Zagłada Żydów. Niszczenie dorobku kulturalnego narodu polskiego. Eksploatacja gospodarcza.

Dwa kierunki w ruchu oporu w kraju: reakcyjny i demokratyczny.

Polski rząd na emigracji. Rachuby reakcyjnych polityków polskich na odbudowanie burżuazyjno-obszarniczego państwa w oparciu o mocarstwa zachodnie. Rząd W. Sikorskiego, zawarcie układu z ZSRR; śmierć Sikorskiego. Nawrót do polityki antyradyckiej. Delegatura rządu emigracyjnego w kraju i podporządkowana jej Armia Krajowa (AK).

Przemiany polityczne w społeczeństwie polskim po klęsce wrześniowej. Wzrost wpływów organizacji postępowych i rewolucyjnych. Powstanie Polskiej Partii Robotniczej (1942 r.). Przewodząca rola PPR w walce o wyzwolenie narodowe i społeczne kraju w sojuszu w ZSRR. W. Gomułka — czołowy działacz PPR. Gwardia Ludowa i Armia Ludowa — zbrojnym ramieniem PPR w walce z okupantem. ZWM — rewolucyjna organizacja młodzieży (H. Sa-

wicka, J. Krasicki). Radykalizacja mas chłopskich — „Wola Ludu”, Bataliony Chłopskie. Powstanie w getcie warszawskim.

Związek Patriotów Polskich. Utworzenie I Dywizji im. T. Kościuszki w ZSRR — 1945 r. Bitwa pod Lenino, polsko-radzieckie braterstwo broni.

Utworzenie Krajowej Rady Narodowej — 1943. Początek wyzwalań ziem polskich. Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego. Manifest 22 VII 1944 r.

Powstanie warszawskie. Reakcyjne cele polityczne kierownictwa powstania i bohaterstwo walczących. Klęska powstania.

Klęska faszystów. Zwycięstwa Armii Radzieckiej na froncie wschodnim. Utworzenie drugiego frontu na zachodzie. Decydujące znaczenie Armii Radzieckiej w rozgromieniu hitlerowskich Niemiec. Zdobycie Berlina, kapitulacja Niemiec — 8 V 1945 r. Udział Wojska Polskiego w wyzwalańcu ziem polskich i w zwycięstwie nad Niemcami.

Wypowiedzenie wojny Japonii przez ZSRR. Klęska Japonii. Zrzucenie amerykańskich bomb atomowych na Hirozimę i Nagasaki.

Konferencja w Poczdamie. Sprawa zachodnich granic Polski.

POLSKA I ŚWIAT PO DRUGIEJ WOJNIE ŚWIATOWEJ

(14 godzin lekcyjnych)

ZSRR i państwa demokracji ludowej po drugiej wojnie światowej. Odbudowa ZSRR ze zniszczeń wojennych. Rola KPZR w budownictwie socjalizmu w ZSRR. Wielkie osiągnięcia ZSRR na polu gospodarczym, naukowym i kulturalnym.

Powstanie państw demokracji ludowej w Europie. Zwycięstwo rewolucji socjalistycznej w Chinach. Powstanie państw socjalistycznych w północnej Korei i północnym Wietnamie. Powstanie światowego systemu socjalistycznego. Zwycięstwo rewolucji na Kubie. Kuba w obozie państw socjalistycznych.

Początki budownictwa socjalistycznego w Polsce. Polska w nowych granicach. Przejęcie i zagospodarowanie Ziemi Odzyskanych. Reforma rolna i nacjonalizacja podstawowych gałęzi gospodarki narodowej. Odbudowa kraju ze zniszczeń wojennych. Układ sił politycznych w Polsce: PPR, PPS, SL. Walka z reakcją. Powstanie Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w 1948 r.

Rozpad systemu kolonialnego imperiaлизmu. Wyzwalanie się ludów kolonialnych i zależnych w Azji i Afryce. Zacofanie gospodarcze i społeczne tych ludów. Walka o niezależność gospodarczą i polityczną. Pomoc państw socjalistycznych krajom wyzwalamym się i wyzwolonym.

Państwa kapitalistyczne po drugiej wojnie światowej. Przemiany w układzie sił wewnątrz obozu państw kapitalistycznych: decydująca gospodarcza i militarna przewaga USA wśród państw kapitalistycznych. Narastające sprzeczności i konflikty w świecie kapitalistycznym.

Sprawa Niemiec. Utworzenie NRF. Remilitaryzacja NRF i odwetowe dążenia reakcyjnych kół w Niemczech Zachodnich. Powstanie NRD — pierwszego pokojowego państwa niemieckiego, rządzonego przez robotników i chłopów. Współpraca NRD z PRL. Odra i Nysa — granica pokoju.

Kraje socjalizmu w obronie pokoju. Antyradycka polityka USA. Agresywne paki wojskowe NATO i SEATO („zimna wojna”, polityka „z pozycji siły”). Walka ZSRR i innych państw socjalistycznych o pokój, o powszechne i całkowite rozbrojenie. Obronny charakter Układu Warszawskiego. Siły pokoju w krajach kapitalistycznych i w krajach nowo wyzwolonych. Zagadnienie pokojowego współistnienia i współzawodnictwa dwóch systemów społeczno-ekonomicznych.

Polska Rzeczpospolita Ludowa. Uchwalenie Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej — 1952 r. Plan sześcioletni: osiągnięcia i trudności związane z jego realizacją. Rozbudowa gospodarki narodowej. Uprzemysłowanie kraju. Upowszechnienie oświaty i kultury. Znaczenie VIII Plenum KC PZPR w 1956 r. dla zjednoczenia najszerzych mas społeczeństwa polskiego wokół zadań budownictwa socjalizmu w Polsce. Czołowi przywódcy PRL. W. Gomułka — Pierwszy Sekretarz KC PZPR. Wzrost znaczenia PRL na terenie międzynarodowym.

Umocnienie światowego systemu socjalistycznego. Przejście od socjalizmu do budownictwa komunizmu w ZSRR, przewyciężenie kultu jednostki (XX i XXII Zjazd KPZR). Pierwszy lot człowieka w Ko-

somos (1961 r.). Wzajemna pomoc i współpraca państw socjalistycznych na polu politycznym, gospodarczym i kulturalnym. Rada Wzajemnej Pomocy Gospodarczej. Przemysłowa Rada ZSRR w obszarze socjalistycznym.

Osiągnięcia Polski w budownictwie socjalistycznym — wkładem w umocnienie światowego systemu socjalistycznego.

WIADOMOŚCI O POLSCE WSPÓŁCZESNEJ

1. Polska państwem budującym socjalizm (1 godzina lekcyjna)

Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej jako ustawa określająca zasady prawne ustroju. Społeczna własność środków produkcji podstawą ustroju socjalistycznego.

2. Władza w rękach ludu pracującego (8 godzin lekcyjnych)

Przedstawicielski charakter organów władzy państwowej. Kierownicza rola Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej jako wyraziciela interesów mas pracujących. Stronnictwa sojusznicze — ZSL i SD. Sojusz robotniczo-chłopski. Front Jedności Narodu — organizacją współdziałania wszystkich sił narodu w budownictwie socjalistycznym.

Sejm — wyrazicielem woli ludu pracującego miast i wsi. Funkcje sejmu: ustawodawcza i kontrolna (NIK).

Obrady Sejmu — sesje, rola komisji sejmowych. Tryb uchwalania ustaw i ich ogłaszania. Posłowie na sejm z danego okręgu wyborczego.

Rada Państwa — skład i główne zadania. Nadzór nad radami narodowymi.

Rząd PRL. Zadania Rady Ministrów. Odpowiedzialność Rządu przed Sejmem. Nadzór ministrów nad działalnością organów prezydium rad narodowych.

Rady narodowe — terenowe organy władzy państwowej. System rad narodowych. Zadania rad narodowych w dziedzinie gospodarczej, socjalnej i kulturalnej. Prezydium — organem wykonawczym i zarządzającym rady narodowej.

3. Jak budujemy socjalizm (5 godzin lekcyjnych)

Rozwój gospodarczy Polski. Planowanie podstawą gospodarki socjalistycznej.

Polska krajem przemysłowo-rolniczym. Kierunki rozwoju gospodarki narodowej wyrazem troski państwa o zapewnienie dobrobytu mas pracujących. Rozwój przemysłu. Wyrównanie dawnych zaniedbań. Modernizacja przemysłu, postęp techniczny.

Zadania rolnictwa. Podnoszenie wydajności produkcji rolnej. Kierunek rozwoju rolnictwa — zespołowe formy gospodarowania.

Dochód narodowy i jego podział.

Walka o socjalistyczny stosunek do pracy i własności społecznej wyrazem obywatelskiej troski i współodpowiedzialności za rozwój ekonomiczny kraju.

Rozwój oświaty, nauki i kultury. Polska krajem ludzi uczących się. Podnoszenie poziomu wykształcenia obywateli warunkiem rozwoju życia politycznego, gospodarczego i kulturalnego. Szkolnictwo ogólnokształcące i zawodowe. Szkolnictwo wyższe. Problem wyboru zawodu.

Pomoc państwa w zdobywaniu wykształcenia: bezpłatność szkolnictwa, stypendia, internaty.

Środki masowego oddziaływania społeczno-kulturalnego: prasa, radio, telewizja.

4. Prawa i obowiązki obywateli (3 godziny lekcyjne)

Podstawowe prawa obywateli. Zasada równości wobec prawa. Prawo do pracy. Przepisy dotyczące zatrudniania i kształcenia młodocianych. Prawo do wypoczynku. Prawo do ochrony zdrowia. System ubezpieczeń społecznych i rent. Prawo do nauki. Wolność sumienia i wyznania. Inne prawa i wolności obywatelskie.

Zabezpieczenie praw obywatelskich.

Podstawowe obowiązki obywateli. Obowiązek przestrzegania prawa. Obowiązek przestrzegania socjalistycznej dyscypliny pracy. Ochrona i umacnianie własności społecznej. Obrona ojczyzny. Świadczenia obywateli na rzecz państwa.

Współzależność praw i obowiązków obywateli.

5. Wymiar sprawiedliwości (2 godziny lekcyjne)

Organy wymiaru sprawiedliwości na straży ustroju PRL, dobrobytu polskiego ludu pracującego, praworządności ludowej, własności społecznej oraz praw obywateli. Rola prokuratury. Rozwój społecznych form wymiaru sprawie-

liwości. Ławnicy ludowi. Kolegia karno-administracyjne rad narodowych. Sądownictwo dla nieletnich.

6. Organizacje społeczne (1 godzina lekcyjna)

Związki zawodowe i ich rola w zakresie współzrządzenia krajem, mobilizowania do wykonywania zadań produkcyjnych i zabezpieczenia warunków bytowych świata pracy. ORZZ — naczelną organizacją związków zawodowych.

Organizacje społeczne w środowisku i ich działalność.

7. Organizacja Narodów Zjednoczonych (1 godzina lekcyjna)

ONZ i jej najważniejsze organy. Rola ONZ w utrzymaniu pokoju.

8. Udział Polski w rozwijaniu i umacnianiu współpracy międzynarodowej (1 godzina lekcyjna)

Zasady polskiej polityki zagranicznej. Rola Polski Ludowej w walce o utrzymanie pokoju. Wkład Polski w rozwój i umacnianie światowego systemu socjalistycznego.

22

OBWIESZCZENIA SĄDOWE

W sądach powiatowych złożyli wnioski:

w Pabianicach

Kwapisz Stanisława Jadwiga z d. Matuszewska, zam. w Pabianicach — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1939 r. przez Państwowe Gimnazjum Żeńskie im. Królowej Jadwigi w Pabianicach i zawierającego stwierdzenie, że Matuszewska Stanisława Jadwiga ukończyła 3 klasy wymienionego gimnazjum. Ns. 30/64 1254/64

Stępniać Helena z d. Dzieścielska, zam. w Pabianicach — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1935 r. przez 7-klasową Publiczną Szkołę Powszechną im. Grzegorza Piramowicza w Pabianicach i zawierającego stwierdzenie, że Dzieścielska Helena ukończyła wymienioną szkołę. Ns. 28/64 1255/64

Wasiak Wincenty, zam. w Pabianicach — o odtworzenie świadectwa wystawionego 20 VI 1937 r. przez 7-klasową Publiczną Szkołę Powszechną w Łubiance, pow. Koło i zawierającego stwierdzenie, że Wasiak Wincenty ukończył wymienioną szkołę. Ns. 19/64 1260/64

Więckowska Dominika, zam. w Pabianicach — o odtworzenie świadectwa wystawionego 20 VI 1936 r. przez Szkołę Powszechną Nr 7 w Pabianicach i zawierającego stwierdzenie, że Więckowska Dominika ukończyła 7 klas wymienionej szkoły. Ns. 37/64 1253/64

w Parczewie

Zarukiewicz Norbert, zam. w Parczewie — o odtworzenie świadectwa ukończenia Dokształcającej Szkoły Zawodowej przy 3-klasowej Koedukacyjnej Szkole Handlowej Towarzystwa Szkoły Handlowej Zawodowej w Parczewie, wystawionego w 1934 r. Ns. 4/64 1250/64

w Pasięku

Zdanowicz Anna z d. Hałuszczak, zam. w Rychlikach — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1947 r. przez Publiczną Szkołę Powszechną w Werchracie, pow. Lubaczów i zawierającego stwierdzenie, że Hałuszczak Anna ukończyła 7 klas wymienionej szkoły. Ns. 1/64 1221/64

w Piotrkowie

Szewczak Brunon, zam. w Piotrkowie Tryb. — o odtworzenie świadectwa wystawionego 24 VI 1924 r. przez 7-klasową Publiczną Szkołę Powszechną w Niemnie, pow. Lida i zawierającego stwierdzenie, że Szewczak Brunon ukończył wymienioną szkołę. Ns. 691/63 1094/64

w Płocku

Gruszczyński Tadeusz, zam. w Wilkanowie — o odtworzenie świadectwa wystawionego 15 VI 1935 r. przez 5-klasową Publiczną Szkołę Powszechną w Orszymowie, pow. Płock i zawierającego stwierdzenie, że Gruszczyński Tadeusz ukończył 7 oddział wymienionej szkoły. Ns. 478/63 7420/63

Mikołajko Janina z d. Rybaniec, zam. w Płocku — o odtworzenie świadectwa wystawionego 21 VI 1926 r. przez Państwową Szkołę Preparandy Nauczycielskiej w Turkowicach i zawierającego stwierdzenie, że Rybaniec Janina ukończyła wymienioną szkołę. Ns. 491/63 7782/63

Tomaszewski Józef, zam. w Płocku — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1926 r. przez 7-klasową Publiczną Szkołę Powszechną Nr 2 w Płocku i zawierającego stwierdzenie, że Tomaszewski Józef ukończył wymienioną szkołę. Ns. 101/63 6963/63

w Poddęblicach

Łuszczak Michał, zam. w Uniejowie — o odtworzenie świadectwa wystawionego 21 VI 1940 r. przez 7-klasową Szkołę Powszechną w Jastrzębcu, pow. Łańcut i zawierającego stwierdzenie, że Łuszczak Michał ukończył wymienioną szkołę. Ns. 271/63 7970/63

w Poznaniu

Gałaszkiwicz Franciszek, zam. w Poznaniu — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1940 r. przez Liceum Ogólnokształcące w Mińsku Mazowieckim i zawierającego stwierdzenie, że Gałaszkiwicz Franciszek ukończył wymienione liceum. II Ns. I 644/63 560/64

Leśniak Antoni, zam. w Poznaniu — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1933 r. przez Państwową Komisję Egzaminów Nadzwyczajnych w Szkołach Powszechnych w Poznaniu i zawierającego stwierdzenie, że Leśniak Antoni zdał egzamin z zakresu 7 klas szkoły powszechnej przed wymienioną Komisją. II Ns. I 511/63 858/64

Przybylska Irena, z d. Disterheft, zam. w Poznaniu — o odtworzenie świadectwa wystawionego 20 VI 1936 r. przez 7-klasową Publiczną Szkołę Powszechną Nr 33 w Poznaniu i zawierającego stwierdzenie, że Disterheft Irena ukończyła wymienioną szkołę. II Ns. I 928/63 161/64

Szostak Anna, zam. w Poznaniu — o odtworzenie świadectwa wystawionego 15 VI 1934 r. przez Publiczną Szkołę Powszechną Nr 28 w Poznaniu i zawierającego stwierdzenie, że Szostak Anna ukończyła 7 klas wymienionej szkoły. II Ns. I 21/64 950/64

Wawrzyniak Liselotte, zam. w Poznaniu — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1937 r. przez Państwowe Liceum Żeńskie im. Elżbiety w Legnicy i zawierającego stwierdzenie, że Wawrzyniak Liselotte ukończyła wymienione liceum. II Ns. I 852/63 866/64

w Prudniku

Rudziński Józef, zam. w Białej Prudnickiej — o odtworzenie świadectwa wystawionego 29 V 1932 r. przez 7-klasową Szkołę Powszechną w Rohatynie i zawierającego stwierdzenie, że Rudziński Józef ukończył wymienioną szkołę. Ns. 476/63 4811/63

w Przemyślu

Kordek Jan, zam. w Przemyślu — o odtworzenie świadectwa wystawionego 20 VI 1928 r. przez 7-klasową Publiczną Szkołę Powszechną w Lackiej Woli, pow. Mościska i zawierającego stwierdzenie, że Kordek Jan ukończył wymienioną szkołę. I Ns. I 251/63 511/64

w Przeworsku

Drozd Anna, zam. w Maćkówce — o odtworzenie świadectwa ukończenia 7-klasowej Publicznej Szkoły Powszechnej w Maćkówce, wystawionego w 1936 r. Ns. I 495/63 7640/63

w Pszczynie

Kałamała Łucja, z d. Poloczek, zam. w Pszczynie — o odtworzenie świadectwa wystawionego 14 VII 1943 r. przez Szkołę Ludową w Kobiórze i zawierającego stwierdzenie, że Poloczek Łucja ukończyła 7 klas wymienionej szkoły. Ns. 58/64 1215/64

Łomozik Jan, zam. w Pawłowicach — o odtworzenie świadectwa wystawionego 15 VI 1934 r. przez 5-klasową Publiczną Szkołę Powszechną w Pawłowicach, pow. Pszczyzna i zawierającego stwierdzenie, że Łomozik Jan ukończył 8 oddziałów wymienionej szkoły. Ns. 59/64 1148/64

w Puławach

Ciosek Jan, zam. w Mazanowie — o odtworzenie świadectwa wystawionego 21 VI 1940 r. przez 7-klasową Szkołę Powszechną w Prawnie i zawierającego stwierdzenie, że Ciosek Jan ukończył wymienioną szkołę. Ns. 677/63 504/64

w Radomiu

Celij Henryk, zam. w Radomiu — o odtworzenie świadectwa wystawionego 22 VI 1947 r. przez 7-klasową Szkołę Podstawową w Modrzejowicach, pow. Radom i zawierającego stwierdzenie, że Celij Henryk ukończył wymienioną szkołę. Ns. 1073/63 1063/64

Menczyk Helena z d. Polec, zam. w Radomiu — o odtworzenie świadectwa wystawionego 28 VI 1933 r. przez Państwowe Seminarium Nauczycielskie Rzemiosł w Warszawie i zawierającego stwierdzenie, że Polec Helena ukończyła wymienione seminarium. Ns. 1212/63 1234/64

w Ropczycach

Bereś Jan, zam. w Chechłach — o odtworzenie świadectwa ukończenia 7 klasy Miejskiego Gimnazjum Klasycznego w Ropczycach, wystawionego 28 VI 1931 r. Ns. 20/64 959/64

Pociasek Jan, zam. w Niedźwiadzie — o odtworzenie świadectwa ukończenia 4 klasy Szkoły Powszechnej w Niedźwiadzie Dolnej, wystawionego w 1939 r. Ns. 259/63 7179/64

Pondo Zofia z d. Jaksan, zam. w Ostrowie — o odtworzenie świadectwa ukończenia I klasy Publicznej Szkoły Doksztalającej Zawodowej w Ropczycach (dział krawiecki), wystawionego 21 VI 1939 r. Ns. 623/63 850/64

w Rudzie Śląskiej — Wirku

Krzakała Zofia, zam. w Rudzie Śląskiej — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1945 r. przez Szkołę Powszechną w Bielszowicach i zawierającego stwierdzenie, że Krzakała Zofia ukończyła 8 klas wymienionej szkoły. Ns. 549/63 187/64

w Rypinie

Rydingier Ryszard, zam. w Rypinie — o odtworzenie świadectwa wystawionego 28 VI 1932 r. przez Szkołę Powszechną Nr 1 w Rypinie i zawierającego stwierdzenie, że Rydingier Ryszard ukończył wymienioną szkołę. Ns. 549/63 270/64

w Rzeszowie

Bernacki Jan, zam. w Rzeszowie — o odtworzenie świadectwa wystawionego 28 VII 1949 r. przez Szkołę Przesposobienia Przemysłowego Nr 32 w Otmęcie i zawierającego stwierdzenie, że Bernacki Jan ukończył wymienioną szkołę. Ns. I 544/63 270/64

Galanty Antonina, zam. w Rzeszowie — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1938 r. przez Publiczną Szkołę Doksztalującą Zawodową Nr 35 w Warszawie i zawierającego stwierdzenie, że Galanty Antonina ukończyła wymienioną szkołę. Ns. I 664/62 271/64

Gratkowski Jan, zam. w Hermanowej — o odtworzenie świadectwa ukończenia 7 klasy Publicznej Szkoły Powszechnej im. Kr. Jadwigi w Hermanowej, wystawionego w 1939 r. Ns. I 631/61 197/64

Paszynin Maria, zam. w Rzeszowie — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1921 r. przez 7-klasową Szkołę Powszechną w Piątnicy i zawierającego stwierdzenie, że Paszynin Maria ukończyła wymienioną szkołę. Ns. I 635/63 7630/63

Zieba Felicja, zam. w Zależu — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1944 r. przez Szkołę Powszechną w Makowiskach i zawierającego stwierdzenie, że Zieba Felicja ukończyła wymienioną szkołę. Ns. I 597/63 7635/63

w Sandomierzu

Komada Tadeusz, zam. w Sandomierzu — o odtworzenie świadectwa wystawionego 21 VI 1937 r. przez Prywatne Gimnazjum Koedukacyjne im. Bartosza Głowackiego w Opatowie Kiel. (z uprawnieniami państwowych gimnazjów ogólnokształcących) i zawierającego stwierdzenie, że Komada Tadeusz ukończył wymienione gimnazjum. Ns. 355/63 6801/63

w Siedlcach

Myrcha Stefan, zam. w Siedlcach — o odtworzenie świadectwa ukończenia 7-klasowej Doksztalającej Szkoły Wieczorowej Nr 34 w Warszawie, wystawionego w 1929 r. Ns. 399/63 465/64

Sankowski Kazimierz, zam. w Kotuniu — o odtworzenie świadectwa ukończenia Szkoły Podstawowej Nr 4 w Siedlcach, wystawionego w 1926 r. Ns. 435/63 122/64

w Siemianowicach Śl.

Gwóźdź Maria z d. Buron, zam. w Siemianowicach — o odtworzenie świadectwa wystawionego 21 VI 1939 r. przez 8-klasową Publiczną Szkołę Powszechną im. Marszał-

ka Józefa Piłsudskiego w Siemianowicach, pow. Katowice i zawierającego stwierdzenie, że Buron Maria ukończyła wymienioną szkołę. Ns. 243/63 432/64

Podbielska Ewa z d. Rolnik, zam. w Jeleniej Górze — o odwołanie świadectwa wystawionego 16 VI 1939 r. przez 8-klasową Publiczną Szkołę Powszechną im. Stanisława Staszica w Siemianowicach, pow. Katowice i zawierającego stwierdzenie, że Rolnik Ewa ukończyła 7 klas wymienionej szkoły. Ns. 239/63 434/64

Szołtysik Małgorzata z d. Famula, zam. w Siemianowicach Śl. — o odwołanie świadectwa wystawionego 21 VI 1938 r. przez Publiczną Szkołę Powszechną im. G. Piramowicza w Siemianowicach Śl. i zawierającego stwierdzenie, że Famula Małgorzata ukończyła 8 klas wymienionej szkoły. Ns. 209/63 433/64

w Siemiatyczach

Olejniuk Anna, zam. w Kajance — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1944 r. przez Szkołę Powszechną w Wałkach, pow. Siemiatycze i zawierającego stwierdzenie, że Olejniuk Anna ukończyła 7 klas wymienionej szkoły. Ns. I 152/63 176/64

w Sławnie

Zabrocka Hildegarda Jadwiga z d. Drogosz, zam. w Polanowie — o odwołanie świadectwa wystawionego 21 VI 1934 r. przez Publiczną Szkołę Powszechną III stopnia Nr 15 w Gdyni i zawierającego stwierdzenie, że Drogosz Hildegarda Jadwiga ukończyła 7 klas wymienionej szkoły. Ns. 210/63 486/64

w Słupcy

Szynalski Zygfryd, zam. w Słupcy — o odwołanie świadectwa wystawionego 21 VI 1936 r. przez Państwowe Gimnazjum im. Marszałka Rydza-Śmigłego w Brzeźnach i zawierającego stwierdzenie, że Szynalski Zygfryd zdał egzamin dojrzałości w wymienionym gimnazjum. Ns. 425/63 379/64

w Sokółce

Wilczewski Marian, zam. w Chworościanach — o odwołanie świadectwa wystawionego 25 VI 1953 r. przez Szkołę Podstawową w Nowym Dworze i zawierającego stwierdzenie, że Wilczewski Marian ukończył 7 klas wymienionej szkoły. Ns. I 15/64 1097/64

w Sopocie

Fryczowa Felicja, zam. w Sopocie — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1935 r. przez Szkołę Hotelarską w Krakowie i zawierającego stwierdzenie, że Fryczowa Felicja ukończyła wymienioną szkołę. Ns. 127/63 523/64

Napartowicz Hipolit, zam. w Sopocie — o odwołanie świadectwa wystawionego 27 X 1932 r. przez Towarzystwo Kursów Technicznych, Kursy Budowy Maszyn i Elektrotechniki w Warszawie i zawierającego stwierdzenie, że Napartowicz Hipolit ukończył wymienione kursy i został uznany za przygotowanego do wykonywania czynności technika w dziale mechaniki. Ns. 1/64 518/64

Piesiewicz Maria z d. Ostasiewicz, zam. w Sopocie — o odwołanie świadectwa wystawionego 25 VI 1932 r. przez Koedukacyjną Szkołę Spółdzielczo-Handlową Towarzystwa Oświaty Spółdzielczości Handlowej w Warszawie i zawierającego stwierdzenie, że Ostasiewicz Maria ukończyła 3-letni kurs nauki w wymienionej szkole. Ns. 124/63 474/63

w Starogardzie Gd.

Nierebińska Zofia z d. Stolpa, zam. w Starogardzie Gd. — o odwołanie świadectwa wystawionego 21 VI 1938 r. przez Publiczną Szkołę Doksztalającą Zawodową w Starogardzie i zawierającego stwierdzenie, że Stolpa Zofia ukończyła 3-letni kurs nauki w dziale kupieckim wymienionej szkoły. Ns. 401/63 387/64

w Strzelcach Opolskich

Borek Jan, zam. w Czarnosinie — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1941 r. przez Szkołę Powszechną w Biłce Królewskiej i zawierającego stwierdzenie, że Borek Jan ukończył wymienioną szkołę. Ns. 623/63 535/64

Dropała Piotr, zam. w Żędowicach — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1929 r. przez Szkołę Powsze-

chną w Żędowicach, pow. Strzelce Opolskie i zawierającego stwierdzenie, że Dropała Piotr ukończył wymienioną szkołę. Ns. 656/63 533/64

Feluks Magdalena, zam. w Barucie — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1944 r. przez Szkołę Powszechną w Barucie, pow. Strzelce Opolskie i zawierającego stwierdzenie, że Grabosz Helena ukończyła wymienioną szkołę. Ns. 566/63 542/64

Grabosz Helena, zam. w Strzelcach Opolskich — o odwołanie świadectwa wystawionego 30 III 1934 r. przez Szkołę Powszechną w Strzelcach Opolskich i zawierającego stwierdzenie, że Grabosz Helena ukończyła wymienioną szkołę. Ns. 612/63 537/64

Koj Paweł, zam. w Kadłubie — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1943 r. przez Szkołę Powszechną w Kadłubie, pow. Strzelce Opolskie i zawierającego stwierdzenie, że Koj Paweł ukończył wymienioną szkołę. Ns. 489/63 545/64

Kostoń Józef, zam. w Dziewkowicach — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1934 r. przez Szkołę Powszechną w Dziewkowicach, pow. Strzelce Opolskie i zawierającego stwierdzenie, że Kostoń Józef ukończył wymienioną szkołę. Ns. 604/63 539/64

Lajszwic Róża, zam. w Zawadzkiem — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1936 r. przez Szkołę Powszechną w Błotnicy Strzeleckiej i zawierającego stwierdzenie, że Lajszwic Róża ukończyła wymienioną szkołę. Ns. 590/63 540/64

Lenort Ignacy, zam. w Rozniątowie — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1943 r. przez Szkołę Powszechną w Szymiszowie, pow. Strzelce Opolskie i zawierającego stwierdzenie, że Lenort Ignacy ukończył wymienioną szkołę. Ns. 551/63 426/64

Nowak Agnieszka, zam. w Rozniątowie — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1934 r. przez Szkołę Powszechną w Rozniątowie, pow. Strzelce Opolskie i zawierającego stwierdzenie, że Nowak Agnieszka ukończyła wymienioną szkołę. Ns. 617/63 536/64

Sleziona Franciszek, zam. w Siedlcu — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1941 r. przez Szkołę Powszechną w Siedlcu, pow. Strzelce Opolskie i zawierającego stwierdzenie, że Sleziona Franciszek ukończył wymienioną szkołę. Ns. 558/63 544/64

Soloch Jan, zam. w Kielczy — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1943 r. przez Szkołę Powszechną w Kielczy, pow. Strzelce Op. i zawierającego stwierdzenie, że Soloch Jan ukończył wymienioną szkołę. Ns. 580/63 541/64

Tarara Maksymilian, zam. w Krośnicy — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1943 r. przez Szkołę Powszechną w Zakrzowie Tarnowskim, pow. Opole i zawierającego stwierdzenie, że Tarara Maksymilian ukończył wymienioną szkołę. Ns. 559/63 543/64

Winnik Józef, zam. w Kalinowie — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1939 r. przez Szkołę Powszechną w Białoznicy, pow. Czortków i zawierającego stwierdzenie, że Winnik Józef ukończył wymienioną szkołę. Ns. 608/63 538/64

Wolny Józef, zam. w Centawie — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1938 r. przez Szkołę Powszechną w Centawie, pow. Strzelce Op. i zawierającego stwierdzenie, że Wolny Józef ukończył wymienioną szkołę. Ns. 633/63 534/64

w Szczecinie

Kołakowski Antoni, zam. w Szczecinie — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1933 r. przez 3-letnią Specjalistyczną Szkołę Handlową Zgromadzenia Kupców m. st. Warszawy w Warszawie i zawierającego stwierdzenie, że Kołakowski Antoni ukończył wymienioną szkołę. II Ns. I 37/64 1247/64

Kotyńska Helena z d. Selwąt, zam. w Szczecinie — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1926 r. przez 3-letnią Doksztalającą Szkołę Handlową Wieczorową w Poznaniu i zawierającego stwierdzenie, że Selwąt Helena ukończyła wymienioną szkołę. II Ns. I 8/64 994/64

Malewska Jadwiga, zam. w Szczecinie — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1935 r. przez 5-letnie Seminarium Nauczycielskie im. Kr. Jadwigi w Wilnie i zawierającego stwierdzenie, że Malewska Jadwiga ukończyła wymienione seminarium uzyskując dyplom nauczyciela szkół powszechnych. Ns. I 1/64 993/64

w Szczecinku

Semko Julian, zam. w Szczecinku — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1932 r. przez 3-letnią Państwową Szkołę Handlową Męską im. J. i M. Roeslerów w Warszawie i zawierającego stwierdzenie, że Julian Semkow ukończył wymienioną szkołę. Ns. 195/63 416/64

w Szczytnie

Przygoda Erych, zam. w Nowinach — o odtworzenie świadectwa wystawionego 1 IV 1944 r. przez Szkołę Powszechną w Rudce i zawierającego stwierdzenie, że Przygoda Erych ukończył 7 klas wymienionej szkoły. Ns. 292/63 561/64

w Szprotawie

Jasek Leon, zam. w Szprotawie — o odtworzenie świadectwa wystawionego 30 IX 1938 r. przez Państwową Komisję Egzaminacyjną przy Wojewódzkim Wydziale Zdrowia i Opieki Społecznej w Katowicach i zawierającego stwierdzenie, że Jasek Leon uzyskał tytuł technika dentystycznego. Ns. 15/64 487/64

w Śremie

Paul Maria, zam. w Dolsku — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1929 r. przez Publiczną Szkołę Powszechną w Dolsku i zawierającego stwierdzenie, że Paul Maria ukończyła 7 klas wymienionej szkoły. Ns. I 64/63 186/64

w Świdnicy

Strębski Piotr, zam. w Świebodzicach — o odtworzenie świadectwa wystawionego 28 VI 1939 r. przez 7-klasową Publiczną Szkołę Powszechną Nr 5 w Kutnie i zawierającego stwierdzenie, że Strębski Piotr ukończył wymienioną szkołę. I Ns. 330/63 1020/64

Świątek Helena z d. Czaplinska, zam. w Żarowie — o odtworzenie świadectwa wystawionego 24 VI 1942 r. przez 7-klasową Publiczną Szkołę Powszechną im. Pułaskiego w Dereczynie i zawierającego stwierdzenie, że Czaplinska Helena ukończyła wymienioną szkołę. I Ns. 308/63 1021/64

Tylus Leontyna z d. Bobruk, zam. w Świdnicy — o odtworzenie świadectwa wystawionego 21 VI 1940 r. przez Publiczną Szkołę Powszechną III stopnia im. Prezydenta Mościckiego w Sławatyczach, pow. Włodawa i zawierającego stwierdzenie, że Bobruk Leontyna ukończyła 7 klas wymienionej szkoły. I Ns. 19/64 1061/64

w Tarnobrzegu

Janeczko Stanisław, zam. w Grębowie — o odtworzenie świadectwa wystawionego 29 VI 1943 r. przez Szkołę Powszechną w Mołodiatyczach i zawierającego stwierdzenie, że Janeczko Stanisław ukończył 7 klas wymienionej szkoły. Ns. I 135/63 481/64

Zmitrowicz Helena z d. Sienkiewicz, zam. w Nowej Dębie — o odtworzenie świadectwa wystawionego 28 VI 1933 r. przez Szkołę Powszechną w Lidzie (ZSRR) i zawierającego stwierdzenie, że Helena Sienkiewicz ukończyła 7 klas wymienionej szkoły. Ns. I 163/63 480/64

w Tomaszowie Mazowieckim

Kiezyło Waclaw, zam. w Tomaszowie Maz. — o odtworzenie świadectwa wystawionego 24 VI 1937 r. przez 7-klasową Publiczną Szkołę Powszechną im. T. Rejtana w Lachowiczach i zawierającego stwierdzenie, że Kiezyło Waclaw ukończył wymienioną szkołę. Ns. 94/63 687/64

Pawlak Zofia z d. Adamowicz, zam. w Tomaszowie Maz. — o odtworzenie świadectwa wystawionego 15 VI 1935 r. przez 7-klasową Publiczną Szkołę Powszechną w Lubochni, pow. Rawa Mazowiecka i zawierającego stwierdzenie, że Adamowicz Zofia ukończyła wymienioną szkołę. Ns. 311/63 425/64

w Tychach z tymcz. siedz. w Mikołowie

Ciałoń Emanuel, zam. w Łaziskach Średnich — o odtworzenie świadectwa wystawionego 21 VI 1944 r. przez

Publiczną Szkołę Powszechną III stopnia w Żorach i zawierającego stwierdzenie, że Ciałoń Emanuel ukończył wymienioną szkołę. III Ns. 5/64 980/64

Kapała Henryk, zam. w Mikołowie — o odtworzenie świadectwa wystawionego 14 VII 1944 r. przez Szkołę Powszechną w Katowicach i zawierającego stwierdzenie, że Kapała Henryk ukończył wymienioną szkołę III Ns. 54/64 1119/64

Warot Lidia z d. Fojcik, zam. w Orzeszu — o odtworzenie świadectwa wystawionego 25 VI 1949 r. przez Państwowe Gimnazjum Handlowe w Rybniku i zawierającego stwierdzenie, że Fojcik Lidia ukończyła wymienione gimnazjum. III Ns. 25/64 1040/64

Wuzik Marta z d. Witańska, zam. w Tychach — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1932 r. przez Szkołę Powszechną w Tychach—Żwakowie i zawierającego stwierdzenie, że Witańska Marta ukończyła wymienioną szkołę. III Ns. 1131/63 1039/64

w Wałbrzychu

Pakuła Aleksander, zam. w Wałbrzychu — o odtworzenie świadectwa wystawionego 20 VI 1933 r. przez 7-klasową Publiczną Szkołę Powszechną w Lidzie, woj. Nowogród i zawierającego stwierdzenie, że Pakuła Aleksander ukończył wymienioną szkołę. Ns. 534/63 261/64

w Warszawie

Bagadzińska Henryka, z d. Tomaszewicz, zam. w Nowej Soli — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1939 r. przez Szkołę Powszechną Nr 164 w Warszawie i zawierającego stwierdzenie, że Tomaszewicz Henryka ukończyła wymienioną szkołę. I Ns. I 262/64 1294/64

Borucka Helena, zam. w Warszawie — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1938 r. przez Państwowe Gimnazjum im. Kraszewskiego w Drohiczyźnie i zawierającego stwierdzenie, że Borucka Helena ukończyła wymienione gimnazjum. I Ns. I 149/64 1194/64

Dąbrowski Antoni, zam. w Warszawie — o odtworzenie świadectwa wystawionego 23 VI 1925 r. przez 7-klasową Publiczną Szkołę Powszechną Nr 23 w Warszawie, ul. Chłodna 11 i zawierającego stwierdzenie, że Dąbrowski Antoni ukończył wymienioną szkołę. V Ns. I 56/64 1290/64

Dybowski Zygmunt, zam. w Warszawie — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1914 r. przez Szkołę Miejską Nr 119 w Warszawie, ul. Górczewska 15 i zawierającego stwierdzenie, że Dybowski Zygmunt ukończył 4 klasy wymienionej szkoły. I Ns. 207/64 1274/64

Garbacki Eligiusz, zam. w Warszawie — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1944 r. przez Miejską Szkołę Drogową im. ks. Jana Sobczyka w Warszawie i zawierającego stwierdzenie, że Garbacki Eligiusz ukończył wymienioną szkołę. I Ns. I 177/64 1278/64

Górnicka Zofia z d. Strzelecka, zam. w Warszawie — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1927 r. przez Szkołę Handlową Żeńską Marii Danielskiej w Warszawie i zawierającego stwierdzenie, że Zofia Strzelecka ukończyła wymienioną szkołę. I Ns. I 162/64 1073/64

Gumul Krystyna, z d. Ebel, zam. w Warszawie — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1939 r. przez I Miejską Szkołę Rękodzielniczą Żeńską w Warszawie i zawierającego stwierdzenie, że Ebel Krystyna ukończyła 2-letni kurs gorseciarski w wymienionej szkole. I Ns. I 184/64 1276/64

Janicka Romana, zam. w Warszawie — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1943 r. przez Publiczną Szkołę Doksztalającą Zawodową Handlową Nr 19 w Warszawie, ul. Zagórna 9 i zawierającego stwierdzenie, że Janicka Romana ukończyła wymienioną szkołę. I Ns. I 145/64 1099/64

Kaczmarek Stanisław, zam. w Warszawie — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1923 r. przez Państwową Średnią Szkołę Techniczną Kolejową, Wydział Mechaniczny w Warszawie i zawierającego stwierdzenie, że Kaczmarek Stanisław ukończył wymienioną szkołę. I Ns. I 197/64 1284/64

Kaplińska Olga z d. Wachowska, zam. w Warszawie — o odtworzenie świadectwa dojrzałości wystawione-

go w 1934 r. przez Prywatne Gimnazjum Żeńskie Hermana Kaleckiego w Warszawie i zawierającego stwierdzenie, że Wachowska Olga ukończyła wymienione gimnazjum. I Ns. I 1749/63 1262/64

Kłoskowska Jadwiga z d. Kościuszkiewicz, zam. w Warszawie — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1939 r. przez 7-klasową Szkołę Powszechną Nr 186 im. Marsz. Józefa Piłsudskiego w Warszawie, ul. Czerniakowska 128 i zawierającego stwierdzenie, że Kościuszkiewicz Jadwiga ukończyła wymienioną szkołę. I Ns. I 1274/63 1041/64

Kobyłańska Joanna, zam. w Warszawie — o odtworzenie świadectwa dojrzałości wystawionego w 1939 r. przez Prywatne Żeńskie Liceum Handlowe Spółdzielni „Praca Nauczycielska” im. Raczkowskiej w Warszawie i zawierającego stwierdzenie, że Kobyłańska Joanna ukończyła wymienione liceum. I Ns. I 264/64 1289/64

Kowalczyk Jan, zam. w Warszawie — o odtworzenie świadectwa wystawionego 20 VI 1935 r. przez 7-klasową Publiczną Szkołę Powszechną Nr 1 im. T. Kościuszki w Warszawie, ul. Królewska 18 i zawierającego stwierdzenie, że Kowalczyk Jan ukończył wymienioną szkołę. V Ns. I 57/64 1275/64

Muś Włodzimierz, zam. w Warszawie — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1936 r. przez Państwowe Gimnazjum Humanistyczne im. Bartosza Głowackiego w Tomaszowie Lubelskim i zawierającego stwierdzenie, że Muś Włodzimierz ukończył 6 klas wymienionego gimnazjum. I Ns. I 165/64 1280/64

Nauszyński Zygmunt, zam. w Warszawie — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1927 r. przez Kursy Maturalne Konopczyńskiego w Warszawie i zawierającego stwierdzenie, że Nauszyński Zygmunt ukończył wymienione kursy. I Ns. I 150/64 1246/64

Nowicki Stanisław, zam. w Warszawie — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1939 r. przez Szkołę Powszechną Nr 53 w Warszawie, ul. Gdańska i zawierającego stwierdzenie, że Nowicki Stanisław ukończył wymienioną szkołę. I Ns. I 71/64 1286/64

Ochocka Maria Aniela, zam. w Warszawie — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1936 r. przez 8-klasowe Gimnazjum Żeńskie Haliny Gepnerówny w Warszawie, ul. Moniuszki 8 i zawierającego stwierdzenie, że Ochocka Maria Aniela ukończyła 7 klas wymienionego gimnazjum. I Ns. I 198/64 1279/64

Pietrych Maria, zam. w Warszawie — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1944 r. przez Prywatną Żeńską Szkołę Handlową I stopnia J. Kozierowskiej w Warszawie, ul. Złota 14 i zawierającego stwierdzenie, że Pietrych Maria ukończyła wymienioną szkołę. I Ns. I 193/64 1245/64

Pochwicka Wiktoria z d. Mazanek, zam. w Warszawie — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1938 r. przez 7-klasową Szkołę Powszechną Nr 139 w Warszawie, ul. Młynarska 2 i zawierającego stwierdzenie, że Mazanek Wiktoria ukończyła wymienioną szkołę. I Ns. I 221/64 1273/64

Rosiak Jan, zam. w Warszawie — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1939 r. przez I Państwowe Gimnazjum i Liceum im. Stefana Czarnieckiego w Chełmie Lub. i zawierającego stwierdzenie, że Jan Rosiak ukończył 3 klasy wymienionego gimnazjum i liceum. I Ns. I 176/64 1272/64

Rybak Jan, zam. w Warszawie — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1937 r. przez 7-klasową Publiczną Szkołę Powszechną Nr 80 im. Ks. J. Poniatowskiego w Warszawie i zawierającego stwierdzenie, że Rybak Jan ukończył wymienioną szkołę. I Ns. I 226/64 1287/64

Rybak Jan, zam. w Warszawie — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1941 r. przez Publiczną Szkołę Doksztalającą Męską Zawodową Lotniczo-Samochodową Nr 32 w Warszawie i zawierającego stwierdzenie, że Rybak Jan ukończył wymienioną szkołę. I Ns. I 225/64 1288/64

Rymska Leokadia, z d. Królikowska, zam. w Warszawie — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1935 r. przez 3-klasową Koedukacyjną Średnią Szkołę Handlową Stanisława Kochanowskiego w Żokalu i zawierającego stwierdzenie, że Królikowska Leokadia ukończyła wymienioną szkołę. I Ns. I 188/64 1277/64

Sawulski Tomasz, zam. w Warszawie — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1931 r. przez Seminarium Nauczycielskie Męskie im. Zamojskich w Szczepieszynie i zawierającego stwierdzenie, że Sawulski Tomasz ukończył 3 kursy wymienionego seminarium. I Ns. I 161/64 1285/64

Syska Kazimiera, z d. Miniszewska, zam. w Warszawie — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1927 r. przez Szkołę Handlową Żeńską im. Wandy Karczewskiej w Zawierciu i zawierającego stwierdzenie, że Miniszewska Kazimiera ukończyła wymienioną szkołę. I Ns. I 123/63 1281/64

Zdrowska Lidia, z d. Sławińska, zam. w Warszawie — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1939 r. przez Publiczną Szkołę Doksztalającą Zawodową Nr 27 (Żeńską Handlową) w Warszawie, Leszno 109 i zawierającego stwierdzenie, że Sławińska Lidia ukończyła wymienioną szkołę. I Ns. I 1213/63 1047/64

w Wejherowie

Rostkowska Anna, z d. Klein, zam. w Wejherowie — o odtworzenie świadectwa wystawionego 24 VI 1942 r. przez Szkołę Powszechną w Gościnnie i zawierającego stwierdzenie, że Klein Anna ukończyła 7 klas wymienionej szkoły. Ns. I 3/64 519/64

Smoczyński Stanisław, zam. w Rumii — o odtworzenie świadectwa wystawionego 24 VI 1939 r. przez Gimnazjum OO. Jezuitów w Gdyni Orłowie i zawierającego stwierdzenie, że Smoczyński Stanisław ukończył 6 klas wymienionego gimnazjum. Ns. I 4/64 520/64

w Węgorzewie

Dyszkiewicz Stanisława, z d. Burak, zam. w Węgorzewie — o odtworzenie świadectwa ukończenia 7 klas Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Węgorzewie, wystawionego w 1947 r. Ns. 5/64 1050/64

w Węgrowie

Imbrzykowski Aleksander, zam. w Kiełczewie — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1930 r. przez 7-klasową Szkołę Powszechną w Prostyni i zawierającego stwierdzenie, że Imbrzykowski Aleksander ukończył wymienioną szkołę. Ns. 351/63 184/64

Lazar Zuzanna, zam. w Węgrowie — o odtworzenie świadectwa wystawionego 21 VI 1938 r. przez 7-klasową Publiczną Szkołę Powszechną III stopnia Nr 2 w Wiśle i zawierającego stwierdzenie, że Lazar Zuzanna ukończyła wymienioną szkołę. Ns. 450/63 266/64

w Wieruszowie

Kędzierska Sabina, zam. w Wieruszowie — o odtworzenie świadectwa wystawionego 28 VI 1933 r. przez 7-klasową Publiczną Szkołę Powszechną w Wieruszowie i zawierającego stwierdzenie, że Kędzierska Sabina ukończyła wymienioną szkołę. Ns. 37/64 1261/64

Polak Feliks, zam. w Warszawie — o odtworzenie świadectwa wystawionego 28 VI 1939 r. przez 7-klasową Publiczną Szkołę Powszechną w Wieruszowie i zawierającego stwierdzenie, że Polak Feliks ukończył wymienioną szkołę. Ns. 21/64 1232/64

we Włocławku

Gromadzka Wacława z d. Kręplewska, zam. we Włocławku — o odtworzenie świadectwa wystawionego 15 VI 1934 r. przez Publiczną Szkołę Doksztalającą Zawodową w Brześciu Kujawskim i zawierającego stwierdzenie, że Kręplewska Wacława ukończyła 2-letni całkowity kurs nauki w wymienionej szkole. I Ns. 1293/63 987/64

Grzelak Franciszek, zam. w Śmiłowicach — o odtworzenie świadectwa wystawionego 21 VI 1938 r. przez Publiczną Szkołę Powszechną III stopnia w Śmiłowicach i zawierającego stwierdzenie, że Grzelak Franciszek ukończył wymienioną szkołę. I Ns. 74/63 990/64

Jakubowicz Jerzy, zam. we Włocławku — o odtworzenie świadectwa wystawionego 27 V 1928 r. przez Państwową Komisję Egzaminacyjną powołaną przez Ku-

ratorium Okręgu Szkolnego Warszawskiego przy Gimnazjum Państwowym Ziemi Kujawskiej we Włocławku i zawierającego stwierdzenie, że Jakubowicz Jerzy zdał egzamin dojrzałości typu matematyczno-przyrodniczego w wymienionym gimnazjum. I Ns. 1047/63 81/64

Kordowski Henryk, zam. w Więńcu Zdroju — o odwołanie świadectwa wystawionego 26 VI 1918 r. przez 6-klasową Publiczną Szkołę Powszechną Nr 8 we Włocławku i zawierającego stwierdzenie, że Kordowski Henryk ukończył wymienioną szkołę. I Ns. 1106/63 80/64

Langa Regina, z d. Pomińska, zam. w Łakach Wielkich — o odwołanie świadectwa wystawionego 20 VI 1938 r. przez 7-klasową Publiczną Szkołę Powszechną w Boniewie i zawierającego stwierdzenie, że Pomińska Regina ukończyła wymienioną szkołę. I Ns. 1252/63 986/64

Modrzejewski Zygmunt, zam. w Rzeżewie — o odwołanie świadectwa wystawionego 21 VI 1939 r. przez Publiczną Szkołę Powszechną w Boniewie i zawierającego stwierdzenie, że Modrzejewski Zygmunt ukończył wymienioną szkołę. I Ns. 1325/63 988/64

Panocka Maria, z d. Mentlewicz, zam. we Włocławku — o odwołanie świadectwa wystawionego 20 VI 1936 r. przez Publiczną Szkołę Powszechną Nr 5 we Włocławku i zawierającego stwierdzenie, że Maria Mentlewicz ukończyła wymienioną szkołę. I Ns. 1064/63 79/64

Perczyński Tadeusz, zam. w Lubrańcu — o odwołanie świadectwa wystawionego 21 VI 1939 r. przez Publiczną Szkołę Dokszałcającą w Lubrańcu i zawierającego stwierdzenie, że Perczyński Tadeusz ukończył 3-letni całkowity kurs nauki w dziale mieszanym wymienionej szkoły. I Ns. 1228/63 985/64

Sidor Janina, z d. Wichrowska, zam. we Włocławku — o odwołanie świadectwa wystawionego 20 VI 1936 r. przez 7-klasową Publiczną Szkołę Powszechną Nr 4 we Włocławku i zawierającego stwierdzenie, że Janina Wichrowska ukończyła wymienioną szkołę. I Ns. 71/64 989/64

we Wrocławiu

Barnecka Maria, z d. Federowicz, zam. we Wrocławiu — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1936 r. przez Szkołę Powszechną w Krakowie i zawierającego stwierdzenie, że Federowicz Maria ukończyła 7 klas wymienionej szkoły. Ns. 1794/63 8017/63

Baumłówna Helena, zam. we Wrocławiu — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1937 r. przez Publiczną Szkołę Wydziałową w Toruniu i zawierającego stwierdzenie, że Baumłówna Helena ukończyła wymienioną szkołę. Ns. 1723/63 377/64

Baumłówna Helena, zam. we Wrocławiu — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1939 r. przez Szkołę Przystosowania Kupieckiego L. Bergera w Toruniu i zawierającego stwierdzenie, że Baumłówna Helena ukończyła wymienioną szkołę. Ns. 1724/63 376/64

Buzdygan Janina, z d. Godyń, zam. we Wrocławiu — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1938 r. przez Szkołę Powszechną w Dawidowie, pow. Lwów i zawierającego stwierdzenie, że Godyń Janina ukończyła 7 klas wymienionej szkoły. Ns. 1814/63 463/64

Franczuk Zygmunt Tadeusz, zam. we Wrocławiu — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1939 r. przez Liceum Ekonomiczno-Handlowe we Lwowie i zawierającego stwierdzenie, że Franczuk Zygmunt Tadeusz ukończył wymienioną szkołę. Ns. 1826/63 8040/63

Iwanowska Władysława, z d. Tarkowska, zam. we Wrocławiu — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1939 r. przez Szkołę Powszechną im. Mickiewicza w Białymstoku i zawierającego stwierdzenie, że Tarkowska Władysława ukończyła wymienioną szkołę. Ns. 1719/63 527/64

Jersz Kazimiera, z d. Samonewska, zam. we Wrocławiu — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1932 r. przez Szkołę Powszechną w Kole i zawierającego stwierdzenie, że Samonewska Kazimiera ukończyła wymienioną szkołę. Ns. 1765/63 526/64

Kosińska Lucyna Maria, zam. we Wrocławiu — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1930 r. przez Se-

minarium Nauczycielskie w Sokalu i zawierającego stwierdzenie, że Kosińska Lucyna Maria ukończyła III kurs wymienionego seminarium. Ns. 1798/63 362/64

Macutkiewicz Waclaw, zam. we Wrocławiu — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1912 r. przez 5-klasową Parafialną Kolejową Szkołę Powszechną w Wilnie i zawierającego stwierdzenie, że Waclaw Macutkiewicz ukończył wymienioną szkołę. Ns. 1071/63 524/64

Macutkiewicz Waclaw, zam. we Wrocławiu — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1914 r. przez Miejską Szkołę w Wilnie i zawierającego stwierdzenie, że Macutkiewicz Waclaw ukończył 2 klasy wymienionej szkoły. Ns. 1086/63 525/64

Miziur Tadeusz, zam. we Wrocławiu — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1928 r. przez Szkołę Powszechną M. Magdaleny we Lwowie i zawierającego stwierdzenie, że Miziur Tadeusz ukończył 7 klas wymienionej szkoły. Ns. 1775/63 364/64

Nadwodna Halina, z d. Olenderek, zam. we Wrocławiu — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1939 r. przez Szkołę Powszechną Nr 5 w Grodzisku Maz. i zawierającego stwierdzenie, że Olenderek Helena ukończyła 7 klas wymienionej szkoły. Ns. 1452/63 365/64

Ogrodnik Jan, zam. we Wrocławiu — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1942 r. przez Cech Ślusarzy Precyz. (ślusarstwo samochodowe) we Lwowie i zawierającego stwierdzenie, że Ogrodnik Jan ukończył naukę rzemiosła ślusarskiego. Ns. 1647/63 7891/63

Szkudlarek Edward, zam. we Wrocławiu — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1944 r. przez Szkołę Powszechną Niemiecką w Podzamczu, pow. Wieruszów i zawierającego stwierdzenie, że Szkudlarek Edward ukończył 7 klas wymienionej szkoły. Ns. 1714/63 528/64

Szostak Irena, zam. we Wrocławiu — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1937 r. przez Prywatne Gimnazjum Humanistyczne im. Niemcewicza w Brześciu n. Bugiem i zawierającego stwierdzenie, że Szostak Irena zdała egzamin dojrzałości w wymienionym gimnazjum. Ns. 1166/63 363/64

Wilczek Olga, z d. Gulicka, zam. we Wrocławiu — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1940 r. przez Technikum Ekonomiczne w Poławie i zawierającego stwierdzenie, że Gulicka Olga ukończyła wymienioną szkołę. Ns. 1791/63 366/64

Voit Anna, zam. we Wrocławiu — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1940 r. przez Szkołę Powszechną w Naczesławicach, pow. Koźle i zawierającego stwierdzenie, że Voit Anna ukończyła 8 klas wymienionej szkoły. Ns. 1347/63 464/64

w Wyszkuwie

Gaj Krystyna, z d. Nowakowska, zam. w Warszawie — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1937 r. przez 7-klasową Publiczną Szkołę Powszechną III stopnia Nr 2 w Wyszkuwie i zawierającego stwierdzenie, że Nowakowska Krystyna ukończyła wymienioną szkołę. Ns. 9/64 507/64

w Zabrze

Broja Roman, zam. w Zabrze — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1921 r. przez Szkołę Powszechną w Górnikach, pow. Tarnowskie Góry i zawierającego stwierdzenie, że Broja Roman ukończył 8 klas wymienionej szkoły. III Ns. 857/63 356/64

Limańska Krystyna, zam. w Zabrze — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1944 r. przez Szkołę Ludową w Stalorzowicach i zawierającego stwierdzenie, że Limańska Krystyna ukończyła 7 klas wymienionej szkoły. III Ns. 859/63 353/64

Smolczyk Hildegarda, z d. Koszelorz, zam. w Zabrze — o odwołanie świadectwa wystawionego w 1944 r. przez Państwową Wyższą Szkołę dla Dziewcząt w Gliwicach i zawierającego stwierdzenie, że Koszelorz Hildegarda ukończyła 3 klasy wymienionej szkoły. III Ns. 762/63 354/64

w Zamościu

Chrzan Józef, zam. w Sitańcu — o odwołanie świadectwa wystawionego 30 VI 1940 r. przez 7-klasową Szkołę Powszechną w Wysokiem, pow. Zamość i zawierającego stwierdzenie, że Chrzan Józef ukończył wymienioną szkołę. Ns. 578/63 156/64

Kasjanik Helena, zam. w Zamościu — o odwołanie świadectwa wystawionego 24 VI 1943 r. przez Szkołę Pow-

szechną w Płoskiem i zawierającego stwierdzenie, że Kasja-niuk Helena ukończyła wymienioną szkołę. **Ns. 613/63**
175/64

Kicińska Stefania, z d. Jędruszczak, zam. w Zamość-ciu — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1939 r. przez Szkołę Powszechną II stopnia Nr 4 w Zamościu i zawierającego stwierdzenie, że Jędruszczak Stefania ukończyła wymienioną szkołę. **Ns. 539/63**
174/64

w Ząbkowicach Śl.

Mingelgrin Angelina, z d. Jakowlew, zam. w Ząbkowicach Śl. — o odtworzenie świadectwa wystawionego 21 VI 1937 r. przez Prywatne Gimnazjum Żeńskie im. Marii Konopnickiej w Łodzi i zawierającego stwierdzenie, że Jakowlew Angelina ukończyła I klasę wymienionego gimnazjum. **Ns. 264/63**
691/64

w Zgierzu

Karolak Władysław, zam. w Zgierzu — o odtworzenie świadectwa wystawionego 27 VI 1928 r. przez Gimnazjum Realne im. A. Mickiewicza w Łęczycy i zawierającego stwierdzenie, że Karolak Władysław ukończył 5 klas wymienionego gimnazjum. **Ns. 297/63**
7284/64

Kulesza Stanisław, zam. w Zgierzu — o odtworzenie świadectwa wystawionego 21 VI 1939 r. przez Publiczną Szkołę Powszechną w Dąbrówce Wielkiej, pow. Łódź i zawierającego stwierdzenie, że Kulesza Stanisław ukończył wymienioną szkołę. **Ns. 272/63**
6981/63

Mardofla Wiktor, zam. w Zgierzu — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1919 r. przez Szkołę Powszechną w Piątku i zawierającego stwierdzenie, że Mardofla Wiktor ukończył wymienioną szkołę. **Ns. 269/63**
6982/63

Pawlak Stanisław, zam. w Zgierzu — o odtworzenie świadectwa wystawionego 21 VI 1935 r. przez Publiczną Szkołę Powszechną III stopnia Nr 3 w Zgierzu i zawierającego stwierdzenie, że Pawlak Stanisław ukończył wymienioną szkołę. **Ns. 307/63**
7550/63

Rybicki Józef, zam. w Zgierzu — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1934 r. przez 7-klasową Publiczną Szkołę Powszechną Męską im. A. Powińskiego w Zgierzu i zawierającego stwierdzenie, że Rybicki Józef ukończył wymienioną szkołę. **Ns. 261/63**
6467/63

Zakrzewska Pelagia, zam. w Zgierzu — o odtworzenie świadectwa wystawionego 28 VI 1926 r. przez 7-klasową Publiczną Szkołę Powszechną Nr 87 w Łodzi i zawierającego stwierdzenie, że Zakrzewska Pelagia ukończyła wymienioną szkołę. **Ns. 258/63**
7283/63

w Zgorzelcu

Mathęjs Maria Anna, z d. Karasińska, zam. w Zgorzelcu — o odtworzenie dyplomu wystawionego w 1931 r. przez Prywatne Żeńskie Seminarium Nauczycielskie SS. Wasyliank w Stanisławowie i zawierającego stwierdzenie, że Karasińska Maria Anna ukończyła wymienione seminarium. **Ns. 305/63**
7873/63

w Zielonej Górze

Bernat Irena, zam. w Zielonej Górze — o odtworzenie świadectwa wystawionego 21 VI 1936 r. przez 7-klasową Publiczną Szkołę Powszechną Nr 8 w Toruniu i zawierającego stwierdzenie, że Bernat Irena ukończyła wymienioną szkołę. **Ns. 284/63**
767/64

Bernat Irena, zam. w Zielonej Górze — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1939 r. przez Publiczną Szkołę Doksztalającą Zawodową Nr 2 w Toruniu i zawierającego stwierdzenie, że Bernat Irena ukończyła 2 klasy wymienionej szkoły. **Ns. 285/63**
766/64

Bogusz Bronisław, zam. w Zielonej Górze — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1939 r. przez Państwowe Gimnazjum im. T. Hołównki w Stołpach i zawierającego stwierdzenie, że Bogusz Bronisław ukończył 2 klasy wymienionego gimnazjum. **Ns. 334/63**
770/64

Halke Janina, zam. w Zielonej Górze — o odtworzenie świadectwa dojrzałości wystawionego 25 VI 1937 r. przez Gimnazjum im. E. Orzeszkowej w Wilnie i zawierającego stwierdzenie, że Halke Janina ukończyła wymienione gimnazjum. **Ns. 350/63**
908/64

Matraszek Wiktoria, zam. w Zielonej Górze — o odtworzenie świadectwa wystawionego 15 VI 1939 r. przez Szkołę Powszechną w Dęblinie i zawierającego stwierdzenie, że Matraszek Wiktoria ukończyła wymienioną szkołę. **Ns. 23/64**
765/64

Paleniczek Halina, zam. w Zielonej Górze — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1941 r. przez Szkołę

Powszechną w Brześciu n. Bugiem i zawierającego stwierdzenie, że Paleniczek Halina ukończyła wymienioną szkołę. **Ns. 268/63**
768/64

Szulczyńska Regina, zam. w Zielonej Górze — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1937 r. przez Państwową Szkołę Przemysłowo-Handlową Żeńską w Lesznie i zawierającego stwierdzenie, że Szulczyńska Regina ukończyła wymienioną szkołę. **Ns. 11/64**
682/64

Szylkin Henryk, zam. w Zielonej Górze — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1944 r. przez Szkołę Powszechną w Waldziunach i zawierającego stwierdzenie, że Szylkin Henryk ukończył 7 klas wymienionej szkoły. **Ns. 49/63**
7058/63

Wekwert Anna, zam. w Czerwińsku — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1943 r. przez Gimnazjum Nauczycielskie w Krynicy i zawierającego stwierdzenie, że Wekwert Anna ukończyła 2 klasy wymienionego gimnazjum. **Ns. 265/63**
769/64

Zyta Andryszak, zam. w Zielonej Górze — o odtworzenie świadectwa wystawionego 24 VI 1939 r. przez Państwowe Gimnazjum im. Jadwigi w Gródku Jagiellońskim i zawierającego stwierdzenie, że Zyta Andryszak ukończyła wymienione gimnazjum. **Ns. 3/64**
764/64

w Złotoryi

Ficner Zygmunt, zam. w Piotrowicach — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1936 r. przez Szkołę Powszechną w Iwanowicach, pow. Kalisz i zawierającego stwierdzenie, że Ficner Zygmunt ukończył 7 klas wymienionej szkoły. **Ns. 235/63**
600/64

Groch Krystyna, z d. Dudo, zam. w Nowym Kościele — o odtworzenie świadectwa wystawionego w 1944 r. przez 3-letnią Prywatną Żeńską Szkołę Krawiecką im. Natalii Neuman w Warszawie i zawierającego stwierdzenie, że Dudo Krystyna ukończyła wymienioną szkołę. **Ns. 116/63**
639/64

Jonko Julian, zam. w Chojnowie — o odtworzenie świadectwa wystawionego 13 V 1939 r. przez Koedukacyjne Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcące w Rawie Ruskiej i zawierającego stwierdzenie, że Jonko Julian zdał egzamin dojrzałości w wymienionym gimnazjum i liceum. **Ns. 277/63**
601/64

Pluta Magdalena, z d. Płonka, zam. w Złotoryi — o odtworzenie świadectwa wystawionego 1 VI 1940 r. przez Szkołę Powszechną Nr 10 w Zabrze (Hindenberg) i zawierającego stwierdzenie, że Płonka Magdalena ukończyła wymienioną szkołę. **Ns. 124/63**
599/64

w Żarach

Olejniczak Zbigniew, zam. w Żarach — o odtworzenie świadectwa wystawionego 21 VI 1939 r. przez 7-klasową Publiczną Szkołę Powszechną w Obornikach i zawierającego stwierdzenie, że Olejniczak Zbigniew ukończył wymienioną szkołę. **Ns. 224/63**
514/64

w Żninie

Leśny Stefan, zam. w Podobowicach — o odtworzenie świadectwa ukończenia Państwowego Seminarium Nauczycielskiego w Kościanie, pow. Krotoszyn, wystawionego w 1927 r. **Ns. 24/63**
966/64

Sądy wzywają wszystkie instytucje i osoby, mające jakiegokolwiek wiadomości w powyższych sprawach do nadania na piśmie lub zgłoszenia do protokołu doniesień co do bezzasadności wniosku w terminie jednego miesiąca od daty ukazania się ogłoszenia.

23

ZAGUBIONE ŚWIADECTWA SZKOLNE

Adryńczyk Jan, zam. w Piotrkowie Tryb. — świadectwo ukończenia 7-klasowej Szkoły Podstawowej Nr 6 w Piotrkowie Tryb., wystawione w 1937 r. **964/64**

Bajerska Jadwiga, zam. w Łodzi — świadectwo ukończenia Szkoły Podstawowej w Białej Rawskiej, wystawione w 1961 r. **7222/63**

Bartosik Janina, zam. w Bryskach — świadectwo ukończenia Państwowego Gimnazjum Handlowego w Zgierz, wystawione w 1949 r. **1045/64**

Bednarek Barbara, zam. we Wrocławiu — świadectwo ukończenia Zasadniczej Szkoły Metalowo-Elektrycznej we Wrocławiu, wystawione w 1952 r. **963/64**

Bem Zbigniew, zam. we Wrocławiu — świadectwo dojrzałości wystawione w 1955 r. przez Technikum Przemysłu Młynarskiego we Wrocławiu. 965/64

Bizon Ryszard, ur. 16 IV 1936 r. — świadectwo ukończenia Szkoły Podstawowej Nr 2 w Lubsku, wystawione w 1950 r. 1081/64

Bordyn Marta, zam. w Grudziądzu — świadectwo promocyjne z klasy II Zasadniczej Szkoły Zawodowej Centralnego Związku Spółdzielczości Pracy Wydział Odzieżowy w Grudziądzu, wystawione w 1956 r. 1263/64

Buchowiecki Edward, zam. w Nieszawie — świadectwo ukończenia 9 klas Liceum Ogólnokształcącego w Nieszawie, wystawione 2 IX 1954 r. 946/64

Cholewa Ryszard — świadectwo ukończenia Zasadniczej Szkoły Zawodowej we Wrocławiu, wystawione w 1956 r. 960/64

Dalak Jadwiga, z d. Duszyńska, zam. w Bądkowie — świadectwo ukończenia 9 klas Liceum Ogólnokształcącego w Nieszawie, wystawione 25 VI 1952 r. 945/64

Daszkowski Konrad, zam. w Łodzi — świadectwo dojrzałości wystawione w 1956 r. przez Technikum Przemysłu Włókienniczego MPL (wydział przedzalniczy) w Łodzi. 468/64

Derczyński Zdzisław, zam. w Białej Rawskiej — świadectwo ukończenia Szkoły Podstawowej w Białej Rawskiej, wystawione w 1956 r. 7221/63

Dobrzański Tadeusz, zam. w Chojnowie — świadectwo ukończenia 7 klas szkoły podstawowej wystawione 25 VI 1952 r. przez Szkołę Podstawową i Liceum Ogólnokształcące w Radymnie. 719/64

Dzięgielewski Marian, zam. w Łodzi — świadectwo dojrzałości z ukończenia Liceum Włókienniczego wystawione w 1950 r. przez Państwową Szkołę Techniczno-Przemysłową w Łodzi. 466/64

Figiel Czesław, zam. w Kościeleczkach — świadectwo ukończenia Zasadniczej Szkoły Górniczej Kopalni Węgla Kamiennego „Sośnica” w Gliwicach 3, ul. Gen. Sikorskiego 107, wystawione w 1954 r. 1082/64

Fuczek Adam, zam. w Szklarach Dolnych — świadectwo dojrzałości wystawione w 1958 r. przez Państwowe Liceum Pedagogiczne w Legnicy. 860/64

Gnarowski Jan — świadectwo dojrzałości wystawione 5 V 1956 r. przez Technikum Kolejowe Ministerstwa Kolei we Wrocławiu. 757/64

Goleń Maria, ur. 15 VIII 1937 r. — świadectwo dojrzałości wystawione w 1963 r. przez 3-letnie Technikum Pocztowe we Wrocławiu. 733/64

Gosk Zygmunt, zam. w Sierzputach — świadectwo ukończenia Szkoły dla Pracujących (egzamin eksternistyczny) w Sniadowie, pow. Łomża, wystawione w 1963 r. 949/64

Grzęda Maria, ur. 15 IV 1942 r. — świadectwo ukończenia Zasadniczej Szkoły Handlowej w Lublinie, wystawione 20 VI 1959 r. 923/64

Hetnarowicz Marian, zam. w Konczewicach — świadectwo ukończenia Zasadniczej Szkoły Zawodowej w Gdańsku Wrzeszczu, wystawione w 1953 r. 870/64

Jarmakowska Jadwiga, zam. w Pabianicach — świadectwo ukończenia Szkoły Podstawowej Nr 2 w Pabianicach, wystawione w 1954 r. 1071/64

Jennek Jerzy, zam. w Szamotułach — świadectwo ukończenia publicznej szkoły powszechnej III stopnia wystawione 15 X 1959 r. przez Państwową Komisję Egzaminacyjną w Szamotułach. 956/64

Kaczmarek Stanisław, zam. w Runii — świadectwo ukończenia Publicznej Szkoły Doksztalującej Zawodowej w Lesznie, wystawione w 1933. 1199/64

Kalicińska Bożena, zam. w Warszawie — świadectwo dojrzałości wystawione w 1955 r. przez XII Liceum Ogólnokształcące TPD w Łodzi. 590/64

Kalińska Irena, zam. we Włochach — świadectwo ukończenia Zasadniczej Szkoły Gospodarstwa Domowego i Zbiorowego w Warszawie, wystawione 24 VI 1961 r. 1096/64

Kania Marta, z d. Dzida Gertruda, zam. w Pogwizdowie — świadectwo Zasadniczej Szkoły Dziewiarskiej CUSZ w Cieszynie, wystawione w 1952 r. 7817/63

Kołodziej Józef, ur. 1 VIII 1940 r. — świadectwo ukończenia Szkoły Podstawowej w Kaszewie, wystawione w 1955 r. 1202/64

Kowalski Jan, zam. w Łodzi — świadectwo ukończenia Szkoły Podstawowej w Bedlnie, pow. Kutno, wystawione w 1947 r. 1056/64

24

UNIEWAŻNIONE PIECZĘCIE URZĘDOWE

Unieważnia się skradzione dwie pieczęcie urzędowe (mała i duża) z godłem państwa i napisem w otoku — Zasadnicza Szkoła Zawodowa (dla Pracujących) Międzyzakładowa w Oświęcimiu. GM1-596/64

Unieważnia się skradzioną pieczęć urzędową metalową (dużą) z godłem państwa i napisem w otoku „Szkoła Podstawowa Nr 114 w Łodzi”. GM1-622/64

Redakcja: Ministerstwo Oświaty, Warszawa. Wydawca: Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, Warszawa.
Kolportaż: P. U. P. i K. „Ruch”, Łódź, ul. Roosevelta 17

Ogłoszenia do Dziennika Urzędowego Ministerstwa Oświaty przyjmuje Centrala PZWS — Dział Handlowy Warszawa, pl. Dąbrowskiego 8 tel. 26-54-51 wewn. 26.

Ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Min. Oświaty umieszcza się na wniosek szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych albo sądów powiatowych, a nie na wniosek osób bezpośrednio zainteresowanych.

Ceny ogłoszeń (drobne za tekstem): obwieszczenia sądowe, zagubione świadectwa szkolne — 30 gr za wyraz petitowy + zł 4,50 za egzemplarz dowodowy Dziennika łącznie z kosztami przesyłki. Wpłaty za ogłoszenia należy przekazywać pod adresem: Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych Warszawa, pl. Dąbrowskiego 8 lub na konto w Narodowym Banku Polskim VIII Oddział Miejski Warszawa nr 1532-6-178, albo na konto PKO nr 1-6-100240 zaznaczając cel wpłaty.

Zamówienia i przedpłaty na prenumeratę przyjmowane są w terminie do dnia 15 każdego miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty — przez: urzędy pocztowe, listonoszy, oraz oddziały i delegatury „Ruch”. Można również zamówić prenumeratę, dokonując wpłaty na konto PKO nr 7-6-579 „Ruch” w Łodzi, ul. Roosevelta 17.

Cena prenumeraty:
półrocznej zł 15,—
rocznej „ 30,—

Cena prenumeraty za granicą jest o 40% wyższa od ceny podanej wyżej. Przedpłaty na tę prenumeratę przyjmuje na okresy kwartalne, półroczne i roczne — Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch” w Warszawie, ul. Wilcza 46 za pośrednictwem PKO, konto nr 1-6-100024.

Pojedyncze egzemplarze można nabywać w księgarni „Domu Książki” w Warszawie, pl. Dąbrowskiego 8. Zamówienia spoza Warszawy księgarnia realizuje za zaliczeniem pocztowym.

Reklamacje dotyczące prenumeraty Dziennika Urzędowego Min. Oświaty należy kierować pod adresem P.U.P. i K. „Ruch”, Łódź, ul. Zwirki 17.

Cena zł 2,40

ZAKŁADY GRAF. PAŃSTW. ZAKŁ. WYDAWNICTW SZKOLNYCH, ŁÓDŹ

Nakł. 64787 + 202 egz. Zam. 5352/730/c Oddano do skład. 10 III 1964 r. Podpisano do druku 26 III 1964 r. Papier gaz. 50 g, 61 x 86 cm z Fabryki Papieru w Skolwinie

ODBIORCA: